

PIK L, Ч. 6

ЧЕРВЕНЬ — 1993 — JUNE

№ 6, VOL. L

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

PIK L, Ч. 6

ЧЕРВЕНЬ — 1993 — JUNE

No. 6, VOL. L

ЗМІСТ

Вітаємо	1
Слово голови СУА Марії Савчак на відкритті XXIII Конвенції 29 травня 1993 р.....	2
Слово новообраної голови Союзу Українок Америки Анни Кравчук	6
Промова голови Союзу Українок Мілени Рудницької при відкритті Українського Жіночого Конгресу в Станиславові 23 червня 1934 р. ...	7
Антоніна Листопад . Гей, Україно!	9
Вісті з Централі	10
СФУЖО одержала "Статус II" в Об'єднаних Націях	10
Валентина Борисенко . Припічку ясний! Спечи нам коровай красний! ...	11
Д-р Наталія Пазуняк . Українська родина в Організації Об'єднаних Націй	14
Роман Іваничук . Тополина заметіль	15
Галина Канарська . З чарів дитинства	16
40 років громадської праці	18
Our Life	
Greetings	19
Address of Anna Krawczuk, newly elected President of the UNWLA	20
Marta Baczynsky . The Ukrainian Museum a Cultural experience	22
WFUWO received Consultative Status at UN	24
Irene Demkiw . American kids to Ukrainian kids	24
Христя Навроцька . Наше харчування	26
Іванна Мачай . Золотий ювілей "Нашого Життя"	27
Загальні збори	29
Пожертви	30
Нашим дітям	34
Посмертні згадки	36

Ілюстрації *Анатолія Павленка*

На обкладинці: *Анатолій Павленко*. Графіка, 1993 р.
Our cover: *Anatolij Pavlenko*. Graphic, 1993.

Головний редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англійської частини — **Марта Бачинська**
Мовний редактор — **Роман Юревич**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Анна Кравчук — з уряду
(Голова Союзу Українок Америки)
Олена Бобилляк — з уряду
(пресова референтка Головної Управи)
Іванна Ратич
Іванна Рожанковська
Ольга Руденська

РЕДАКЦІЯ

108 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 674-5508
Fax: (212) 254-2672
Адміністратор — **Наталія Дума**

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. Copyright 1993 Ukrainian National Women's League of America, Reserved — Published in U.S.A.

ГОЛОВНА УПРАВА СУА

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ

Лідія Бурачинська
Іванна Рожанковська
Марія Савчак

ЕКЗЕКУТИВА

Анна Кравчук — голова
Ольга Тритяк — 1-ша заступниця голови
Наталія Даниленко — 2-га заступниця голови для
справ організаційних

Марта Богачевська-Хом'як — 3-тя заступниця голови для
справ культури
Ірина Куровицька — 4-та заступниця голови для
справ зв'язків

Іванна Ганкевич — протоколярна секретарка
Варка Бачинська — кореспондентка секретарка
Рома Шуган — скарбничка
Таїсса Турянська — фінансова секретарка
Лідія Білоус — вільний член
Софія Геврик — вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Люба Фірчук — музейно-мистецька
Ока Грицак — виховна
Лідія Черник — суспільної опіки
Люба Більовщук — стипендій
Олена Бобилляк — пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Наталія Гевко — Дітройт
Оксана Фаріон — Філадельфія
Надія Савчук — Нью-Йорк
Марія Крамарчук — Північний Нью-Йорк
Марія Полянська — Нью Джерсі
Іванна Шкарупа — Огайо
Анастасія Хариш — Чикаго
Ірена Гладка — Нова Англія
Наталія Кушнір-Верзол — Південний Нью-Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич — голова
Марія Томоруг — член
Розалія Полчі — член
Марія Дорожинська — заступниця
Лідія Фіцалович — заступниця

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА

108 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 533-4646

Директор — **Омелія Рогожа**

Години урядування:
від 10:00 до 4:00 по пол.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

203 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 228-0110
Fax (212) 228-1947

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ

Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W24HG
England

АВСТРАЛІЯ

Postup Ukrainian Cooperative
Trading Society Limited
928 Mount Alexander Rd.
Essendon, 3040,
Australia

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly — except Aug.
by Ukrainian National Women's League of America, Inc.,
108 Second Avenue, New York, NY 10003.
ISSN 0740-0225

Postmaster: send address changes to
"OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

ЧЛЕНСТВО СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ВІТАЄ

НОВООБРАНУ ГОЛОВНУ УПРАВУ

І КОНТРОЛЬНУ КОМІСІЮ

НА ЧОЛІ З ВЕЛЬМИШАНОВНОЮ

АННОЮ КРАВЧУК

ТА БАЖАЄ НАСНАГИ Й ЕНТУЗІЯЗМУ,

ВИТРИВАЛОСТІ, БЛАГОРОДНИХ ЗАДУМІВ

ТА ЩАСЛИВОГО ЇХ ЗДІЙСНЕННЯ —

НА ДОБРІ СПРАВИ, КОРИСТЬ І РАДІСТЬ

СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

І УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ!

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Зліва: Марія Тоторуг, Іванна Ратич, Олена Бобилjak, Люба Більовщук, Лідія Черник, Ока Грицак, Лідія Білоус, Таїсса Турянська, Рома Шуган, голова СУА Анна Крачук, Ольга Тритяк, Наталія Даниленко, Ірина Куровицька, Іванна Ганкевич, Варка Бачинська, Софія Геврик, Розалія Полчій, Лідія Фіцалович. На трибуні голова Президії Конвенції Марія Кондрат.

From the left: Maria Tomorug, Ivanna Ratych, Helen Bobylak, Luba Bilowchtchuk, Lidia Czernyk, Oka Hrycak, Lydia Bilous, Taissa Turiansky, Roma Shuhan, Anna Krawczuk — UNWLA President, Olga Trytyak, Natalia Danylenko, Iryna Kurowyckyj, Iwanna Hankewycz, Barbara Bachynsky, Sofia Hewryk, Rosalie Polche, Lidia Ficalowych. At the podium Maria Kondrat — Convention Chairwoman.

Від 29-го до 31-го травня ц. р. успішно пройшла ХХІІІ Конвенція Союзу Українок Америки. Доповіді, реферати, звіти та дискусії дали багатий матеріал для дальшої праці нашої організації. Матеріали Конвенції будуть поміщені у наступних числах "Нашого Життя".

*XXIII Конвенція Союзу Українок Америки. Зліва голова Президії XXIII Конвенції СУА Марія Кондрат, голова Конвенційного комітету Люба Сіра-Робінсон, голова СУА Марія Савчак.
UNWLA XXIII Convention. From the left: Maria Kondrat, Convention Chairwoman, Luba Siryj-Robinson, Convention Committee Chairwoman and UNWLA President Maria Savchak.*

СЛОВО ГОЛОВИ СУА МАРІЇ САВЧАК НА ВІДКРИТТІ XXIII КОНВЕНЦІЇ 29 ТРАВНЯ 1993 РОКУ

Вельмиповажані й дорогі пані!

Ще раз сердечно вітаю Вас, Почесні Голови СУА, Почесні Членки СУА, пані Голово СФУЖО, пані Голово Союзу Українок України, членки Екзекутиви, Головної Управи, Голови Відділів, Делегатки та Гості XXIII Конвенції Союзу Українок Америки.

Саме тепер, у травні ц. р. Союзові Українок Америки сповнилося 68 років, навантажених наполегливою працею для добра української громади, для її усвідомлення та збереження її української ідентичності тут, на місці поселення, а також для моральної і матеріальної допомоги нашим людям у Південній Америці, у Східній Європі, а зокрема нашим сестрам і братам в Україні. Союз Українок Америки є найстаршою українською жіночою, наскрізь громадською, організацією західньої діаспори.

Останні три роки праці СУА були виповнені вагомими історичними подіями. Ця каденція була чи не найбільш знаменна не лише для СУА, але й для українського народу на рідних землях та в цілій українській діаспорі.

Згадані події почали розвиватися ще перед травнем 1990 року і були чітко віддзеркалені під час нашої XXII Конвенції.

Я згадаю коротко про деякі, в яких я брала участь як голова Союзу Українок Америки.

Після проголошення Деклярації про державний суверенітет України (16 липня 1990 р.) відбулися у кінці жовтня того ж року в Києві Другі Всеукраїнські збори Руху, на які я була запрошена як гість — представник української діаспори. На прохання організаторів, я склала короткий привіт від нашої орга-

нізації. І тоді стверджено, що головною метою Руху є стриміти до відновлення незалежності України.

По закінченні нарад, Жіноча громада Руху влаштувала мені зустріч, на якій були присутні теж деякі членки СУ. І так ми нав'язали контакт з жіночою громадою і Союзом Українок.

Прийшов 1991 рік, короткотриваюче повстання в Росії, а 24 серпня того ж року — врочисте проголошення Акту незалежності України та відновлення самостійної української держави — України. Восени українська громада врочистим бенкетом приймала голову Верховної Ради України Леоніда Кравчука, який прибув до Нью-Йорку і промовляв на сесії Генеральної Асамблеї в Організації Об'єднаних Націй. В усіх тих урочистостях я брала участь.

Зразу після цього почалася підготовка до референдуму, яким українці мали підтвердити проголошений Акт незалежності України.

Відома усім є зустріч представників Української громади з президентом США Джорджем Бушем, під час якої виразно підкреслено нашу вимогу, щоб Америка зразу, після позитивного висліду референдуму, визнала незалежну Україну та встановила з нею дипломатичні зв'язки, що й сталося три тижні після проголошення надзвичайно успішного висліду опиту.

1992 рік теж був виповнений подіями — у травні того ж року відкрито у Вашингтоні українську амбасаду. У церемоніалі відкриття взяв участь президент України Леонід Кравчук. Наступного дня він і президент США Джордж Буш підписали три договори. В Українському Інституті Америки відбулася закрита

для преси зустріч представників української і нью-йоркської громади з президентом України, а опісля його пресова конференція в Організації Об'єднаних Націй. На всі згадані події я була запрошена і взяла в них участь. Я також була присутня на присяжненні амбасадора США у Києві Романа Попадюка, на якому промовляв президент США.

Прийшов серпень 1992 р. — перша річниця відновлення незалежності України. Мене запрошено взяти участь у Всесвітньому Форумі Українців у Києві як делегата західньої діаспори. Це була моя друга з черги офіційна поїздка в Україну — одна і друга залишили в моїй пам'яті небуденні враження і вони будуть зі мною до кінця життя.

Я була на прийнятті, яке влаштував Союз Українок Києва для жінок-делегатів форуму з нагоди відзначення першої річниці незалежності України, була в складі членів Президії СКВУ, які взяли участь у зустрічі з президентом України, а після закінчення нарад форуму Жіноча громада запросила мене вдруге на зустріч.

Зі мною провели інтерв'ю преса, радіо України та радіо "Голос Америки", "Вільна Європа", "Свобода", і навіть російський відділ радіо "Вільна Європа".

На весні 1991 р. Екзекутива СУА гостила у себе голову Союзу Українок України Атену Пашко, а наступного, 1992 року, — Марію Драч, тоді співголови Жіночої громади. Про всі ці події я вичерпно звітувала на засіданнях Екзекутиви Головної Управи, на сторінках "Нашого Життя". Про це написано і в Конвенційній книжці.

Дивлячись на всі ті події з перспективи трьох років, стверджую, що кожна з них була неповторна, історичної ваги. Це були події, які трапляються раз у житті лише вибраній людині. Я мала щастя очолювати в той час Союз Українок Америки — бути тією "вибраною людиною".

Далі стверджую, що запрошення мене як голову СУА брати участь в усіх цих непересічних історичних подіях, доказує, що наша організація користується пошаною в американського уряду, а теж і в уряді України. Наша думка, наша настанова і наша праця змушують їх числитися з такою сильною організацією, як Союз Українок Америки.

Дозволю собі скласти признання і подяку українським організаціям і установам за підтримку нашої праці, позитивну настанову до нас та вияви пошани. Окрема подяка редакторам щоденника "Свобода" та тижневика "Юкренієн Віклі", офіціозам Українського Народного Союзу за постійне поміщування дописів наших округ і відділів, а останньо цілої сторінки з нагоди XXIII Конвенції СУА. Дякую теж українській кредитівці "Самопоміч", в будинку якої приміщується наша головна канцелярія і домівка Округи, за зрозуміння та дбайливе ставлення до нашої організації.

Самозрозуміло, що всі ці події мали і мають неабиякий вплив на працю нашої організації — до певної міри ми мали вплив на хід цих подій.

Гляньмо тепер, як виглядала наша праця на тлі вищесказаного та що ми зробили і повинні зробити, щоб забезпечити тривку майбутність Союзу Українок Америки.

Недискусійним є, що членка — підстава організації. Щоб організація могла розгорнути працю, постійний приріст членства є необхідний. Другою дуже важливою справою є втримання членки у відділі, головно новоприєднаної. Саме в тому напрямі працювала в минулій каденції заступниця голови для організаційних справ Оля Гнатейко. Постало 4 нові відділи, але кількість новоприєднаних членок не покриває кількості тих, що вибули. Це дуже болюча тема. Ми обговорювали її на кожному засіданні Головної Управи, на окружних з'їздах. На третьому в цій каденції засіданні Головної Управи ми дуже вичерпно продискутували 5 точок, які я тоді подала присутнім під розвагу, одну з них наводжу: "Яких способів вживати, щоб зберегти себе як національно свідому групу в діаспорі та як заохотити молодих жінок ставати членками Союзу Українок Америки?"

Вірю, що новий провід організації візьме до уваги цю важливу справу.

Ми старалися продовжувати безпосередній зв'язок з відділами і членством. Я далі тверджу, що окружні чи міжокружні конференції окремих референтур є дуже потрібні — вони інформують членок і докилля про багатогранну працю СУА.

Продовжуємо влаштовувати науково-історичні і літературні конкурси з Фонду ім. Лесі і Петра Ковалевих. Нещодавно журі науково-історичного конкурсу признало першу нагороду двом авторам, прізвища яких будуть проголошені під час нашого бенкету. Фонд є при референтурі для справ культури, яку очолює заступниця голови Ліда Гладка.

Наші зв'язки діють задовільно. Марта Богачевська-Хом'як, заступниця голови, очолює референтуру. Тепер вона перебуває у Києві, де викладає в університеті. СУА є членом Національної ради жінок США, Американської федерації жіночих клубів, Національної жіночої партії, а також Американської фундації "Сейбр". Відпоручницею СУА до фундації є вільний член Екзекутиви Ліда Білоус.

Ірина Куровицька, вільний член Екзекутиви СУА, яка протягом багатьох років була відпоручницею СУА до НРЖ і входила до комітету гостинності, а останні два роки була заступницею голови НРЖ, 11 травня цього року була обрана головою Національної ради жінок США. Це вперше в історії тієї престижевої американської жіночої організації її очолила українка. Я щиросердечно ґратуюлю пані Ірині з цього приводу та бажаю їй успішно вив'язатися з цього нелегкого завдання. Марію Томоруґ, кореспон-

денційну секретарку Екзекутиви СУА, тоді ж переобрано на касирку НРЖ. Я теж їй ґратуюю та бажаю успіхів. Наші членки взяли численну участь у VI Конґресі СФУЖО, відділи СУА провели збірку на частинне покриття коштів Конґресу. Почесним членством Конґрес наділив 4 членок СУА — д-р Марусю Бек, д-р Наталію Пазуняк, Олену Процюк і Лідію Гладку. Сердечно ґратуюю шановним паням. Головою СФУЖО вибрано Оксану Бризгун-Соколик, яка присутня на нашій Конвенції.

З рамени СФУЖО я входжу до Президії секретаріату СКВУ та беру участь у засіданнях.

17 років тому заходом СУА постав Український Музей. Він — наша гордість і ми повинні його всеціло підтримувати, що наші відділи й роблять. В даний час проходить інтенсивна кампанія збірки фондів на придбання нового, просторого приміщення для музею. Ірина Руснак є музейно-мистецькою референткою.

Остання каденція виховної референтури, яку очолює Ольга Тритяк, була виповнена працею, спрямованою на влаштування на Україні виставки дитячої літератури діаспори. Виставка пройшла з великим успіхом у Львові і Києві.

У зв'язку з подіями в Україні референтура Суспільної опіки (її очолює Ліда Черник) дуже широко розгорнула свою працю. Відділи включилися в цю акцію і охоче її підтримують, а теж українська громада. СУА вклав дотепер велику суму грошей на обладнання спеціальної кімнати для хворих дітей — жертв Чорнобиля в обласній спеціалізованій лікарні у Львові. Закуплено 4 спеціальні машини на суму коло 130,000 дол. Одну з тих машин купив 101-ий Відділ з Чикаґо, який, влаштовуючи різні імпрези, зібрав 20,000 дол. на ту ціль. Їм належить особлива подяка і признання.

Екзекутива схвалила суму 200,000 дол. на закуп Ем-Ар-Ай машини, вартість якої 1.5 мільйона долларів. Д-р Ігор Савчук, відпоручник Фонду допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля, з яким я співпрацювала, є в процесі переговорів з фірмою Сіменс і віримо, що невдовзі договір буде підписаний.

При тому повторю те, на що часто звертаю увагу: у зв'язку з подіями в Україні створилися у нас в краю різні комітети, які вимагають, а часто навіть шантажують наші відділи, щоб давали грошову допомогу на цілі, які вони собі намітили. Багато голів відділів чи голів Окружних управ зразу реагують на те, але, на жаль, є ще такі, які жертвують з кас відділів на вимагані цілі. Остерігаю вас, дорогі пані, що через таку необачність Союз Українок Америки може дуже легко втратити статус неприбуткової організації. Ви добре знаєте, що нині уряд Америки скрупульозно перевіряє діяльність неприбуткових організацій. Референтура Суспільної опіки має намічений плян допомоги, схвалений конвенціями, а також засіданнями

Головної Управи — довіряйте, пані, своєму прововоді, не роздрібнюйте допомоги, бо вона зникне безслідно.

Стипендійна акція СУА, яку очолює референтка Анна Кравчук, у 1992 р. відзначила 25-ліття своєї успішної праці. Вона є на першому місці в цілій українській діаспорі. Це саме стосується і нашої Суспільної опіки.

Журналові "Наше Життя" сповнилося в цьому році 50 років. Це не абияке досягнення і мало є журналів — не лише українських, — які можуть похвалитися таким довгим існуванням. Журнал, який завжди був на високому рівні, продовжує свою традицію і користується дуже прихильною увагою читачів. Після останньої каденції появляється на час, в чому велика заслуга його редакторки Ірени Чабан, яка тісно співпрацює з редакційною колеґією. Англійські сторінки редагує Марта Бачинська.

Наша подяка і признання тим відділам і членкам, які уфундовують сторінки для журналу, а теж його передплату в Україну.

Округа Нью-Йорку першою вчисто відзначила золотий ювілей журналу та збрала значну суму грошей на Пресовий фонд. Другою, що відсвяткувала 50-ліття, була Округа Нової Англії. Вірю, що за їхнім прикладом підуть всі інші округи.

На початку я сказала, що нашій організації сповнилося саме тепер 68 років існування — 68 років невтомної праці. Союз Українок Америки провів велику роботу, зібрав значну суму грошей на різні цілі, але ми не маємо фондів на повсякденні потреби, на покриття коштів репрезентації, яка є для СУА "вікном у світ" — вона є конечна, а при тому коштовна. На попередній Конвенції ми схвалили Фонд репрезентації, але і він не покриває тих витрат.

Фонд ім. Олени Лотоцької, відсотки з якого були схвалені на працю організації, ще не досягнув бажаної суми 100,000 дол. Наші організаційно-адміністративні витрати ми дослівно латаємо. А рівночасно зі звітів відділів бачимо, що деякі відділи є щедрі на всі інші цілі, а не на пекучі потреби СУА.

Вище я згадала, що на останньому засіданні Головної Управи ми обговорювали 5 точок. Одну я вже згадала раніше, а тепер подам чотири інші:

- В якому напрямі повинна йти праця нашої організації?
- Яке повинно бути наше ставлення до України і наша співпраця з нею?
- Які є наші завдання тут, на місці нашого поселення?
- Наша співпраця з жіночими організаціями в Україні.

Всі ці справи були дуже вичерпно обговорені на згаданому засіданні. Ми всі прийшли до висновку: щоб ми могли допомагати Україні, нашим людям у Південній Америці чи Східній Європі, ми мусимо

бути сильною організацією тут, на місці нашого поселення. Коли поглянемо на пророблену працю СУА, мусимо ствердити, що Союз Українок Америки не є і не був виключно допомогою організацією, до рівня якої бажали б нас звести деякі комітети, об'єднання чи організації.

Пригадаю, що, почавши з 1930-их років, коли почалися політичні репресії в Галичині, штучний голод на Україні, СУА постійно проводив протестаційні акції і вислав петиції і телеграми до американського уряду і Конгресу, європейських держав, Ліги Націй (тепер — Організація Об'єднаних Націй). Видано брошуру в обороні жінок-політичних в'язнів, брошуру з нагоди Року дитини про дітей, батьки яких були репресовані. Ми ширили правду про Україну — ми казали світові, хто є українки і що за країна — Україна. Протягом 21 року я працювала в Екзекутиві СУА і мала змогу побувати на засіданнях, зборах чи конгресах різних організацій — українських і неукраїнських. Мушу підкреслити, що я горда за нашу організацію і дай, Боже, щоб вона завжди була такою.

Відносно співпраці з жіночими організаціями в Україні — ми її нав'язали і продовжуємо — покищо вона ще однобічна.

Закінчуючи свій виступ, а теж і свою працю в Екзекутиві СУА, я сердечно дякую усім вам, дорогі пані, за співпрацю і дружнє ставлення до мене.

Моя подяка членкам Головної Управи за те, що завдяки їм наші взаємини були дуже приятні, а при тому ділові. Голови округ докладали всіх старань, щоб повністю підтримати почини СУА та проводити їх в життя. Не раз вони мали різні перепони на своїх теренах, але мужньо їх переборювали. Моя окрема і спеціальна подяка Наді Савчук, голові Округу Нью-Йорк, в осідку якої є Екзекутива СУА. На терені

Округи відбуваються кожного року засідання Головної Управи чи Конференції голів округних управ. Округа без нарікань гостила нас щедрою рукою і завжди елегантно. Сердечно дякую, пані Надю!

Моя подяка редакторів Ірені Чабан за її старання втримати журнал на високому рівні, а теж намагання видавати його на час. Моя співпраця з нею, а теж редакційною колегією, була бездоганна і приємна. Така ж подяка належить редакторів англійської частини "Нашого Життя" Марті Бачинській, яка старалася придбати матеріали на англійські сторінки. Членки, які майже на кожній конвенції нарікають на те, що замало статей англійською мовою, взагалі не стараються їх придбати.

Наша канцелярія дуже старалася, щоб праця проходила справно і акуратно. Їхня лояльність до організації є непересічна і повна посвяти.

Моя подяка Мілі Рогожі, директорці канцелярії, Наталці Думі, адміністраторці "Нашого Життя", і Нусі Рак, касирці, яка, на моє особисте прохання, погодилася виконувати цю працю. Свій заробіток вона передавала на потреби, пов'язані з працею СУА. Сердечно дякую вам, дорогі пані!

А на кінець звертаюся до вас, дорогі пані, членки Екзекутиви, та передаю вам слова щирої подяки за нашу дружню і бездоганну співпрацю. Ваше ставлення до мене було щире і сердечне. Наші засідання проходили ділово, а при тому були приємні, базовані на сердечному товариському ставленні, починаючи від першої заступниці голови д-р Іванни Ратич, яка була моєю дорадницею. Я щирісердечно дякую кожній членці Екзекутиви окремо за ваше добре ставлення до мене.

Понад 20 років праці в Екзекутиві Союзу Українок Америки зараховую до найкращих моментів мого життя! Дякую!

Голова СУА Марія Савчак передає молоточок для ведення зборів новообраній голові СУА Анні Кравчук.

President Maria Savchak presents the gavel to newly elected UNWLA President Anna Krawczuk.

СЛОВО НОВООБРАНОЇ ГОЛОВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ АННИ КРАВЧУК

Преосвященний Владико, Всечесніші Отці, Пані-матко, Преподобні Сестри та Катехитки, Шановна Голово та Почесні Голови Союзу Українок Америки, Почесні Членки СУА, Шановні Представники Організацій, Шановні Гості та Дорогі Союзянки!

Я маю шану бути сьогодні перед Вами новообраною головою Союзу Українок Америки. Як сказано у статуті, метою СУА від заснування його в 1925 році було і є об'єднувати жінок українського походження, які живуть у Сполучених Штатах Америки, для збереження української ідентичності і культурної спадщини українського народу, кермуватися засадами християнської етики, релігійного визнання і політичної понадпартійності, але в рамках статусу неприбуткової, харитативної організації в демократичній державі. Від того часу ми чи не стократно дотримувалися цих принципів, бо за нами багато досягнень, набутих муравлиною працею союзянок. Український Музей в Нью-Йорку, заснований Союзом Українок Америки, розпочав 17-ий рік свого існування, але ми знаємо, що сама ідея та праця почалася багато років перед тим і потребуватиме ще багато нашого та громадського зусилля. Стипендійна акція СУА відзначила 25-річчя минулого року — ідея допомоги стипендіями почалася майже від самого заснування Союзу Українок Америки. Завдяки спонсорам та добродіям, 362 стипендіанти стали професіоналами у Польщі, Бразилії, Аргентині, Англії, Югославії та США. Стипендійна акція СУА поширила свою діяльність в Україну та Румунію. Під наглядом справ культури діє Науково-історичний і літературний Фонд СУА ім. Петра і Лесі Ковалевих, який проводить конкурси та приділяє нагороди за науково-історичні праці. Тривалий Фонд ім. Єви Сташків допомагає в студіях україністики.

Суспільна опіка завжди була і є близька серцю союзянок, які з готовністю допомагають, коли є потреба, вдовам, сиротам, новим імігрантам, людям старшого віку, хворим дітям та взагалі потребуючим нашим людям не тільки у США, але й за кордоном — у Польщі, Аргентині, Бразилії, колишній Югославії, а тепер в Україні.

Світлички та захоронки СУА відіграють початкову роль у навчанні малят про українське походження, релігію, культуру та мову. І тепер, коли колишні учасники цих світличок стають в ряди Союзу Українок Америки та продовжують виховну працю, ми радіємо, бо бачимо тяглість давніх ідей і потребу нашої праці.

"Наше Життя" — це наша гордість, наша історія. Єдиний журнал української жіночої організації, який

Анна Кравчук

Anna Krawczuk

виходить безперервно п'ятдесят років і не лише для членства СУА, — є журналом загальногромадського зацікавлення. Ми мусимо докласти усіх зусиль, щоб запевнити його майбутність.

Щоб наші членки та організації могли стати повноправними членами своїх громад та відіграти продуктивну роль в американському, американсько-українському та українському середовищах, необхідні зовнішні зв'язки. В тому напрямі невтомно працюється.

Усі ці досягнення, усі плани залежні від членства — від союзянок. Ми радіємо кожною членкою, жаліємо за кожною, що відходить від нас. Ми вітаємо кожний новий Відділ та жаліємо за Відділом, що з будь-яких причин стає неефективним.

Приблизно 30 років тому, коли моя мама, почесна членка СУА Наталія Чапленко, заохочувала мене записатися до Союзу Українок Америки, — моя від-

повідь була: "Що ж я там буду робити?" Мама мені відповіла: "Важливим є, щоб молоді українські жінки спілкувалися, ділилися проблемами та успіхами свого родинного чи професійного життя, розмовляли українською мовою, читали та підтримували українську пресу, особливо "Наше Життя", а все інше уложиться, громадський досвід приходиться з часом". Мені прикро, що через стан здоров'я мама не може бути тут з нами. Я дякую їй, що зуміла передати любов до України та Союзу Українок Америки не тільки мені, але також присутнім тут моїм сестрам Таїссі Мелешко та Марії Полянській.

Вглибившись в історію нашої організації, я подивляю засновниць Союзу Українок Америки, що зуміли передбачити потребу організованої української жіночої спільноти та передати нам засади, яких Союз Українок Америки дотримується і досі. Ми

далі стримимо до релігійної та політичної толеранції, до збереження української культурної спадщини, до плекання української мови, до продовження добродійних акцій і до дружньої співпраці. Ми маємо чим гордитися! За нами — історія Союзу Українок Америки, перед нами — продовження починів та нові завдання: іти з духом часу, зрозуміти та відчувати дійсні потреби незалежної України, нашу і наших предків країну походження та йти їй назустріч.

Мені не буде легко іти слідами моїх заслужених попередниць, яким сьогодні складаю низький поклін. Надіюся на підтримку та співпрацю членства СУА, бо тільки спільними силами ми зможемо продовжувати діяльність для досягнення намічених цілей для добра нашого народу та нашої організації.

Я дякую делегатам Союзу Українок Америки за виявлене довір'я до мене та обрання мене головою.

ПРОМОВА ГОЛОВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК МІЛЕНИ РУДНИЦЬКОЇ

при відкритті Українського Жіночого Конгресу в Станиславові
дня 23 червня 1934 р.

(Продовження)

Ось так виглядає українська дійсність. На тлі світового хаосу, в обличчі грядучих катаклізмів, які запечатають нашу долю на довгі десятки літ — народ розсварений, розбитий.

А серед цього українського хаосу — українська жінка. Молода нова громадянка, що 50 літ тому вперше упімнулася за свої людські права, а від кільканацяти літ робить перші кроки в громадському житті. Вона ще не свідомо приспаних у ній сил своїх творчих можливостей. Але вона відчуває глибоко трагедію Нації і розуміє, що відповідальність за цю трагедію паде не тільки на чоловіків, які її безпосередньо завинили, але й на жіноцтво, що у своїй слабості і пасивності не мало спромоги їй протиставитися.

І в цьому почутті відповідальності за долю Нації вона, українська громадянка, вона — мати нових українських поколінь шукає свого шляху.

Що робити? Кудю йти? Яке наше "вірую"? Де наш стяг, коло якого гартувалося б ціле жіноцтво? Які завдання, обов'язки накладають на нас ці важкі часи, які напрямні впливають із них для українського жіночого руху?

Ось запити, які ждуть нашої відповіді. Але заки спробуємо відповісти на них, треба може наперед відкинути закиди, які проти нас підносяться, розвіяти сумніви, які нас оточують.

Перший з тих сумнівів звучить так: Чи можна говорити про якісь окремі жіночі журнали, жіночі зїзди і конгреси? Чи є якісь справи, якісь ідеї, які об'єднують українське жіноцтво, об'єднують нас саме, як жінок і як членів української Нації? Словом: Чи існує ще український жіночий рух? Чи має він ще рацію існування?

А другий сумнів можна би сформулювати так: Чи можна говорити про якісь спільні завдання для цілого українського жіноцтва — з уваги на те, що ми перестали вже бути аморфною масою без переконань, без власного суспільного вірую, що ми зріжничкувалися по політичним партіям та що світоглядові різниці між одною з нас і другою — не є менші ніж між чоловіками? Або іншими словами: Якщо існує український жіночий рух, то чи можна говорити про один український жіночий рух, чи може є їх кілька, — а в кожного з них інше розуміння завдань і ролі жінки.

Жіночий рух... Які непопулярні стали в нас ці слова в останніх часах... Не менше, як були тому 50 літ, коли їх кинула в галицьке громадянство Нат. Кобринська. Скільки трагічних, чи може радше трагі-комічних непорозумінь і зайвих конфліктів викликає в нас фальшиве розуміння змісту цих слів. Які безглузді тези і твердження про жіночий рух, виголошували авторитетно самопевним тоном знавців,

довелося нам чути в останніх місяцях з приводу У. Ж. Конгресу. Моторошно робилося на душі від їх неімовірної ігноранції, поверховності і тривіальності. Скільки неумотивованих закидів схоплених з повітря, інсинуацій, скільки неоправданих підозрінь, виссаних з пальця інвектив, впало під адресою українського жіночого руху. Здавалося хвилинами, що стоїмо там де стояла Кобринська перед пятьдесяти роками та що слід зачати наново повторяти те все, що писалося і говорилося у нас на протязі минулого півстоліття.

Хіба найкращою відповіддю на всі голоси, які відмовляють українському жіночому рухові права і зміслу існування — є наш Конгрес. Він доказує більше переконуючо, ніж найсильніші аргументи і найбільше льогічні міркування, що є щось спільне від того, що нас розєднює.

Одначе може найдуться люди, для яких навіть наш Конгрес не є вистарчаючим доказом животности ідей, які нас обєднують. Посеред нашого громадянства і то між визначними передовими діячами стрінете таких, які сам факт Конгресу готові вважати наскрізь позитивним явищем, але які ставляться ворожо до жіночих організацій... Поспитайте їх, звідки взявся би наш Конгрес, який є зїздом представниць українського зорганізованого жіноцтва, коли би не було жіночих організацій. Є інші, які погоджуються, що жіночі організації потрібні і корисні, але рівночасно вони кидають камінням на жіночий рух. А чейже кожна жіноча організація будьяка її ціль і круг діяльности, є виявом тої суспільної течії, що на цілому світі називається жіночим рухом. Є і такі в нашому громадянстві, що вважають жіночий рух ідентичним з фемінізмом, доказуючи тим, що не розуміють ні одного поняття ні другого.

Найбільше поширений у нашому громадянстві погляд, що жіночий рух це тільки боротьба за рівноправність жінки. Приклонники цього погляду твердять, що ця рівноправність стала вже фактом і тому — на їх думку — роля жіночого руху буцім то вже скінчена.

Їм відповідаємо: Ніколи рівноправність не була цілю жіночого руху. Вона була тільки переумовою, яка дозволяла жінці приступити до розв'язки її властивих завдань. Рівноправність була тільки засобом, який нам уможливлував вступ у громадське життя в ролі співрїшаючого і співвідповідального чинника, який дозволяв нам зачати переговорювати і формувати світ створений і сформований мужчиною, згідно з нашими бажаннями.

Чи можливо, щоби один або два десяткі років розв'язали у вдоволяючий спосіб цю незвичайно складну проблему, яка звучить, ввести жінку в русло суспільного життя, перевиховати її до нових завдань, до нових поширених відповідальностей, зв'язати жінку — не одну — зв'язати мільйони жінок, зв'язати їх органічно і нерозривно з потребами, формами, функ-

ціями — громади, суспільности, народу, держави. Бож про це йде жіночому рухові, щоби не марнувалися непродуктивно цінности жіночого духа, ці безмежні приспані в жінках духові сили, йде про те, щоби їх з вікового сну прокинути і якнайкраще в якнайдоцільніший спосіб зв'язати у гармонійну цілість з мужеською частиною громадянства, запрягти їх разом у службу загалу, у творчий процес нового кращого життя.

Чим є один чи два десяткі років цієї т. зв. жіночої рівноправности, коли дивитися на них з історичної перспективи трьох тисяч літ, продовж яких всі цінности об'єктивної культури творив майже виключно мужчина? Яке відношення між часом тривання жіночого еманципаційного руху а довжиною періоду мужеського примату в історії людства? Релігійні і філософські системи, держава і законодавство, цілий храм знання і мистецтва те все діло мужчини. Жінка увійшла в цей мужеський світ дуже дуже недавно. Вона робить у ньому щойно перші несміливі спроби, перші кроки, як мала дитина, яка вчиться ходити. А в нас є люди короткозорі, малі людці, що на історичні процеси, які міряються і тривають сотками літ, дивляться з жабячої перспективи. Вони бажали би покласти жіночий рух у домовину, бо на їх думку жіночий рух це анахронізм, а жіночі організації це абсурд.

Тимчасом на широкому світі щораз голосніше лунають голоси філософів і соціологів, які — всупереч антифеміністичним тенденціям державних мужів і політиків — бачать джерело сучасної кризи у захитанні природної рівноваги між мужеським і жіночим принципом, як двома рівнорядними формами людства. Щораз частіше відзиваються голоси остороги, що світ звироднів внаслідок повного знехтування жіночого та гіпертрофії мужеського пєвня та що одинокий рятунок для нього від повного банкруцтва — для цього змеханізованого, стехнізованого, зматеріалізованого і зраціоналізованого світа — лежить у припливі жіночих сил, нових незужитих сил, які ближчі до життя, його вічного коріння істотних потреб. Односторонний мужеський суспільний порядок мусить найти своє природне доповнення у співпраці жінок на всіх ділянках життя. Одначе це завдання є не на міру життя одної генерації. Довгі покоління жінок мусять трудитися біля його здійснення і через довгі покоління треба плекати ідею жіночого руху, доки вона не вкоріниться глибоко у свідомости загалу. А до цього потрібні жіночі організації як терен кристалізації жіночих поглядів, як терен скупчування і активізації жіночих сил.

Коли би навіть прийняти, що жіночий рух є нічим більше, як тільки боротьбою за рівноправність жінки з мужчиною, а його остаточною метою осягнення тієї рівноправности — то чи навіть зі становища так поверховного так непомірно звуженого розуміння

жін. руху — справді можна вважати його чимсь минулим? Чи покінчилася вповні ця боротьба за належне жінці становище у родині, громадянстві, за освіту і звання, за всі зовнішні можливості розвитку за її життєвий круг діяльності? Чи справді так світло, так блискучо стоїть справа з жіночою рівноправністю?

Здається, що від 20 літ не було менше відповідного менту видвигати гасло ліквідації жіночих товариств та твердити, що жінки вже зрівнані в правах з чоловіками, як саме тепер, коли в цілому світі помітна нова поворотна хвиля антифемінізму, яка намагається зпхнути жінку назад зі здобутих нею позицій. Ось ми є свідками, як вводиться на ново нумерус клявзус для жінок на університетах, обмежуючи число студіючої молоді до 10%. Ось бачимо, що в деяких державах жінки втрачають політичні права, а в інших державах при всіх зусиллях не можуть їх добути. На цілому світі господарська скрута бє в першій мірі по жінках, бо вони стають жертвою законів, які буцімто мають зменшити безробіття. Відживає на ново конкурентна господарська боротьба чоловіків з жінками, ведена у формах, яких не знали навіть передвоєнні часи, часи "нерівноправности". В усіх державах світу, також там, де конституція й інші основні державні закони запевнюють жінці рівноправність — обов'язує досі старе законодавство, побудоване на ідеї примату мужчини, чого найяскравішим висловом є тип патріархальної родини, де жінка-мати підпорядкована є чоловікові.

Але покиньмо теоретичні міркування, залишім

світові його журби і погляньмо, як є в нас з тією рівноправністю. Який питомий тягар жіноцтва в нашому національно-громадському житті? А коли трудно нам відповісти на такий загально-сформулований запит, то можна його розбити на кілька спеціальних. Який відсоток жінок є членами наших національних товариств? Який відсоток жінок займає передові становища в громадянстві, скільки з них є головами, чи хочби членами управ краєвих установ, скільки директорами інституцій? Який відсоток творять жінки на загальних зборах центральних організацій, де право участі мають тільки делегатки повітових чи низових клітин? А як є на нашому селі? Чи бувають у нас жінки головами читалень і кооператив? Чи є в нас жінки війтами, або бодай членами громадських рад?

Ці запити є закидами не тільки в сторону громадянства, але також і то в першій мірі, вони обвинувачують Вас, як жінок. Вони зясовують нам, яке безмежне поле праці лежить перед нами та чи мають слушність ці люди, які думають, що формальна рівноправність жінки накинена українському громадянству не своїм законодавством, могла на протязі кільканацяти літ врізатися глибоко у світогляд суспільства та звязати з ним українську жінку тисячними взаєминами.

Але може хто скаже, що приклади, які ми тут подали не є сутєві. Візьмім два інші і то з ділянок, які навіть у найбільше консервативному значінні є незапереченою доменою жінки: а саме домашнє господарство і виховання дівчат.

АНТОНІНА ЛИСТОПАД

ГЕЙ, УКРАЇНО!

... Гей, Україно, де твої хлопці?
Стомлене поле.
Зболені трави.
Хто ж нас погладить та й по головці?!
Хто приголубить наші булави?

А мої хлопці та й у могилах.
Їхні коні — по чужи-хатах.
А в моїх хлопців зломлені крила.
Як же їм, Боже, як же літати?

...Гей, Україно, де твої дочки?
Сумно в господі без господині.
Чорними стали білі садочки.
Пустка — у душах.
Порожньо — в скрині

А мої дочки та й по куточках
Стогнуть і досі.
Гнані і босі.
А мої дочки — вічні вдови.
Їхня родина — доля тернова.

... Гей, Україно...
Де ж українці?
Мати чекає вісті од сина.
Будемо разом чи поодинці?
Гей, українці, де ж Україна?!

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

Вітаємо заступницю голови Союзу Українок Америки Ірину Куровицьку, яку 11 травня ц. р. обрано головою Національної Ради Жінок Америки! Вперше в історії українка очолила цю організацію. Бажаємо успіхів!
Головна Управа СУА

Екзекутива СУА і редакція "Нашого Життя" висловлюють щирю подяку 47-му Відділові СУА (Рочестер, Н.Й.), який склав 250 дол. на уфундування сторінки журналу.

Український Золотий Хрест склав даток в сумі 50 дол. на цілі СУА, замість привіту до Пропам'ятної книги XXIII Конвенції СУА. Щиро дякуємо!

На святкуванні ювілею журналу "Наше Життя" Округою Нова Англія 2 травня 1993 р. 66-ий Відділ СУА подарував 250.00 дол. на уфундування сторінки "Нашого Життя".

Екзекутива СУА і редакція журналу щиро дякують.

СФУЖО ОДЕРЖАЛА "СТАТУС II" В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ

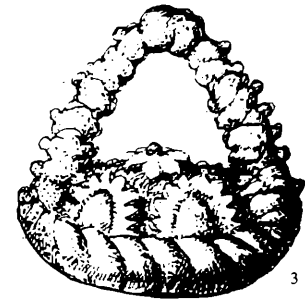
Дня 23-го березня 1993 р. відбулося засідання Економічної і Соціальної Ради в ООН, "ЕКОСОК" при Комітеті Недержавних Організацій, на якому Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) одержала дорадчий статус т. зв. "Статус II". Перед президією Комітету виступила від імені СФУЖО зі словом д-р Марія Квітковська — попередня і почесна голова СФУЖО.

Вже від кількох років СФУЖО вносила прохання про прийняття її в члени Недержавних Організацій ООН (НДЖО), де мала доступ через зв'язки з Міжнародним Рухом Матерів (МММ). Представницями були Олена Процюк та Ірина Куровицька, які брали участь у конференціях і деяких комісіях Жіночого Поступу при ООН включно з участю у Конференції Декади Жінок та Року Дитини. В листопаді 1991 р. СФУЖО остаточно була прийнята до ООН як недержавна організація і тоді зразу внесла друге прохання про дорадчий статус. Вирішальне засідання Комітету "ЕКОСОК" мало місце 23-го березня 1993 р., на якому був також присутній представник Постійної Місії України до ООН Віктор Андріяка. Він піддержав прохання СФУЖО, підкреслюючи важливість її діяльності для України, особливо у підтримці прав жінок і дітей, а зокрема тих, які потерпіли від Чорнобильської аварії.

У висліді Управа Комітету, в склад якого входять представники 19-ти делегацій з усіх континентів, вирішила прийняти аплікацію СФУЖО, як від першої і єдиної української організації з таким статусом, та висловила своє признання за її многогранну працю для України. Дорадчий "Статус II" дає нам можливість поширення нашої активності на терені ООН і міжнародної інформації про Україну. Представницями є Ольга Ставнича і Лідія Білоус, які будуть відтепер співпрацювати також з найважливішим органом ООН, Економічною і Соціальною Радою, "ЕКОСОК", для посилення допомоги Україні.

Багато країн, а зокрема у Східній Європі, переходять через період великих змін і повного захитання в ділянках економіки, індустрії і технологічного розвитку, що не відбувається без негативного впливу на статус жінки. Тому сьогодні є тим більше вказаним зайнятися питанням охорони жінок і дітей, які є тими першими, що потерпіли в наслідок економічної кризи та збройних конфліктів. Ми повинні допомагати усім жінкам світу в боротьбі за їхню рівноправність. І тут Комітет Недержавних Організацій в ООН відіграє ключову роль у піднесенні статусу жінки на належний п'єдесталь.

Ольга Ставнича,
референтка Зовнішніх Зв'язків СФУЖО
і делегатка до ООН

ВАЛЕНТИНА БОРИСЕНКО

ПРИПІЧКУ ЯСНИЙ! СПЕЧИ НАМ КОРОВАЙ КРАСНИЙ

Весільний хліб-коровай є давнім і основним символом українського весілля. Варто відзначити, що символіка хліба в усіх українських родинних та календарних обрядах надзвичайно багата. Що ж до весілля, то ще відомий фолклорист і етнограф проф. Микола Сумцов у кінці минулого століття відзначав, що серед слов'янських народів за повнотою обрядового вживання хліба перше місце займає українське весілля.

Численні записи весільного обряду в Україні минулих століть містять відомості про багатий ритуал виготовлення короваю та іншого весільного печива в різних регіонах. Із запрошення коровайниць (близьких родичок, сусідок, що добре в парі живуть) власне розпочиналося весілля. Мати молоді (молодого) брала під пахву хлібину і йшла просити на коровай. Коровайниці, зайшовши в хату, починають співати:

*Ой, Галюнина мати
Та по вулиці ходить,
Та сусід своїх просить:
"Ой, ви, сусідоньки, мої голубоньки,
Та ходіть же ви до мене
Та до мого дитяти
Хорошенько коровай бгати".*

За звичаєм, який сягає в сиву давнину родових відносин, жінки приходили на коровай з борошном, яйцями, медом, маслом. Про це співається у весільних піснях:

*Ой, як же я на коровай ішла,
Коробочку яєць несла...*

Виготовлення короваю відбувалося з дозволу старости та благословення матері:

*Благослови, Боже,
Ще й рідная мати,
Нашому дитяти
Коровай ладнати.*

Цю пісню "Благослови, Боже" співали трічі. Після материнського благословення коровайниці починали місити коровай, співаючи:

*А з п'ятниченьки на суботоньку година,
Зїхалася вся Явдошина родина,
І звезли, знесли сім міхів муки в коровай...*

Коровай наділявся великою магичною силою, яка мала б забезпечити щасливе життя молодим, добробут і долю, міцний шлюб. Щоб життя молодих було дружнім, коровайниць зв'язували рушником, всю роботу вони мали виконувати разом і одночасно: місити тісто, виліплювати шишечки, голубки тощо. Щоб молоді прожили в парі свій вік, на виготовлення короваю запрошували паристе число жінок (щоправда, на Волині та Поліссі зустрічалося і більш давнє трактування звичаю — щасливим числом коровайниць там було сім). Але, скажімо, на Київщині, Чернігівщині дотримувалися звичаю про паристе число жінок, про що йдеться і в пісні:

*Чотири місило, чотири качало,
Чотири саджає, чотири виймає...*

Люди здавна вірили, що вдало спечений коровай символізує щастя молодій родині, тріснутий означає розлуку, а надто загнічений зверху — сердиту вдачу майбутньої невістки чи зятя. Тому коровай дуже пильнували, щоб вдався. Це залежало ще й від щиросердності коровайниць. Магічне значення при цьому мала навіть думка. З лихою думкою не можна було місити тісто. Коровайниці співають:

*Міси, сестрице, коровай,
Нічого злого не думай,
Тільки те думай,
Щоб добрий вдався коровай.*

В українській мітології культ небесних світил посідає значне місце у багатьох важливих родинних обрядах. Символіка короваю також пов'язана з культом сонця, місяця, зірок. Свідчення цьому знаходимо у коровайних піснях:

*Ой, оглянься, Марусю, оглянься,
Як твій коровай убрався,
Золотим обручем обнявся,
З ясним сонечком зрівнявся.*

Персоніфікуються місяця, до яких торкається коровай. Це — припічок, челюсті, піч. "Піч наша рогоче, короваю хоче, а припічок посміхається, короваю сподівається..." І знову маємо порівняння короваю з місяцем:

*Припічку ясний!
Спечи нам коровай красний,
Як риб'яче око,
Як місяць високо.*

В окремих районах Карпатського регіону та Поділля, Київщини на короваї виробляли зображення місяця (у молодого) і сонця (в нареченої). Навколо місяця й сонця вилплювали зірочки й качечки, обводячи коровай "короною"-обручем.

*Коровайнички-жіночки —
Хороший коровай дбали,
В середину місяць клали,
Навколо зореньками,
Райськими пташоньками.*

Окрім короваю випікали ще й весільне печиво, яке мало різноманітні льокальні назви і функціональне призначення — для частування дружок, коровайниць, а для запрошення весільних гостей виготовляли фігурне печиво: калачі, шишки, гуски, качки, голубки тощо.

Окрему групу весільного печива становили лежень, чоботи, медяники (Полтавщина, Кіровоградщина, частково Херсонщина), струцлі, калач (Вінничина, Хмельниччина, Тернопільщина), верч, калач (Київщина, Житомирщина), пряха, бороно, плаксун, лежень, бугай (Херсонщина, Дніпропетровщина, Запоріжжя), крученик (Закарпаття), які призначалися для обміну між рідними молодого і молодої. Весільне печиво відіграло символічну функцію поріднення обох родин.

Виготовлене і вироблене тісто саджали у піч. Та "найстаршим" є первісний вид хліба — перепічка. А тому, коли несуть коровай до печі, то співають:

*Питається коровай перепечі,
Чи далека доріженька до печі?..*

У цей час не годилося відчиняти двері, щоб "лихе не побралось". А щоб місце, де сяде коровай у печі, було також "чистим" від злих духів, то здійснювали обрядове вимітання печі під спів весільних пісень.

Вимітати піч шукали кучерявого чоловіка, бо косматість також була здатна відлякувати злі сили.

*Кучерявий піч вимітає,
Кучерявий в піч заглядає,
Шукає щасливого місяця,
Де б нашому короваю сісти.*

Посадивши коровай до печі, коровайниці просили її:

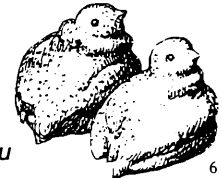
*Пече наша, пече,
Спечи нам коровай гречий.
А в нашій печі —
Золоті плечі,
Орлові крила,
Щоб коровай гнітила.*

Але для більшої певності ще й закликали доброго духа-Телевая, який оберігав домашнє вогнище. До нього звертаються у пісні коровайниці:

*А на печі Телевай лежить,
А у печі коровай сидить.
Вставай, Телевай,
Гляди короваю.*

Посадивши тісто в піч, коровайниці мили руки у місці, вмивали тією водою одна одну, усіх присутніх, бо вода ця також наділялася особливою магічною силою. Її несли з піснями виливати під солодку яблуню, черешню, а часто на тік до клуні (де обмолочували збіжжя), що мало сприяти урожайності, багатству і плодovitості та любові молодих. Мотиви ці розкриті у весільних піснях:

*На тік воду носили
Ще й Бога просили:
"Роди, Боже, жито,
Жито ще й пшеницю,
Щоб наші молодята мали
По сто кіп нажинали".*

Архаїчні елементи цієї обрядовості зафіксував на початку ХХ століття відомий вчений Агатангел Кримський на Звиногородщині. Там коровайниці з вірою в магічну силу води з-під обрядового весільного хліба вмивали спочатку батьків нареченої, тоді всіх присутніх і несли воду на тік. На току кропили цією водою снопи, солому, клуню, виконуючи при цьому ритуальні танці по колу за сходом сонця. Декотрі молодичі в цей час грали на рубли (приладдя для прасування сорочок), качалці, відрі, затулці. Батько частував їх тут горілкою, а коровайниці, далі танцюючи, йшли в садок "обтрушувати борошно". При цьому вони кропили водою дерева, щоб краще родили.

Випечений коровай ставили на столі (східні райони Поділля, Київщини, Кіровоградщини та ін.), а подекуди зберігалася більш давня традиція (Полісся, Волинь) — його виносили в комору, а потім урочисто вносили під час обдарування, співаючи при цьому:

*Ой, славлено, прославлено
І на столі поставлено.
Як на небі місяць ясний,
Так на столі коровай красний,
Як на небі з зіроньками,
Так на столі з квітоньками.*

Коровай неодмінно прибирали барвінком, каліною, що мало принести щастя молодим.

*Короваю наш раю,
Я тебе убираю
Та в рожеві квіти,
Щоб любилися діти.*

Увесь коровайний обряд спрямований на благословення молодої сім'ї на щастя. Добробуту, доброго врожаю на полі та хліба на столі зичили молодим, вдаючись до гіперболізації:

*Стелися, хмельнюку, по ліску,
Родися, пшениченько, на піску,
Густая, буйная — на ниві,
Часті колоньки на жниві,
Та повно снопочків у стодолі,
Пишний наш коровай на столі.*

В окремих регіонах збереглися до нашого часу льокальні особливості коровайного обряду. Скажімо, на межі східного і західного Поділля (окремі райони Хмельниччини, Волині) за звичаєм випікають коровай не в домі молодих, а у найближчій рідні — тітки, дядька. Випечений весільний хліб з почестями, музиками, танцями й співами приносять до хати молодої в день весілля. При цьому, йдучи дорогою, співають:

*Короваю, короваю,
Везем тебе коло гаю,
Коло гаю понад Дунай,
Ти, Ганнусю, не думай.
Іде твоя родинонька,
Везе тобі коровай.
Не житній, а пшеничний —
Всій родині величний.
Пшеничний, петльований,
Родом дарований.*

Зберігається розмаїття форм весільного короваю, яке вирізняється зовнішнім оформленням, назвами. У переважній більшості областей за традицією випікають коровай круглої форми, обрамлений косою з тіста, яку звать "обручем", "косицею", "косою" та ін. На Київщині та Чернігівщині зустрічається прямокутна форма короваю, густо всаджена фігурками голубків, шишечок із тіста. На Львівщині, Тернопільщині подекуди випікають коровай зі стилізованими фігурками наречених, сватів, боярів, друзок.

В окремих районах Тернопільщини (Бережанський) та Івано-Франківщини (Городенківський) весільний обрядовий хліб зберігає дуже давню

символічну назву — "доля", що асоціюється в народі з вибраним чоловіком чи дружиною. "Долю" випікають в обох молодих. Ділять її між родиною під час головної обрядової дії весілля — посаду наречених.

На коровай чи "долю" клали дві ложки, зв'язані червоною ниткою, що символізувало вірність і нерозривність шлюбу.

На Донеччині, Дніпропетровщині та в ряді інших південних областей України, а також в окремих районах Львівщини та Волині побутує традиційна, так звана гілчаста, форма короваю, коли запечені в печі гілочки з обкрученим тістом ставлять у паляницю або глиняний посуд (найчастіше макітру). Коровай у вигляді гілочок має льокальні назви: дивень, гільце, теремок та ряд інших.

Коровай ділили між родиною під час посаду молодих, приспівуючи: "Дружба наш чорнобривий перевеслом підперезався, до короваю взявся". Свахи співали:

*Світи, Боже, з раю
До нашого короваю,
Щоби було виднесенько
Краяти дрібнесенько.*

Дружба розрізав коровай, серединку з квіткою лишав молодим, першими обділяв батьків молодих, потім усю родину, накликаючи: "Десть є у нашого князя і княгині батько і мати. Просять князь і княгиня і я прошу на цей дар Божий". В останню чергу викликав музикантів і дарував їм "підшву" (нижню частину короваю). Цей звичай віддавати "підшву" музикам був поширений по всій Україні:

*На коровай ви гляньте,
"Підшви" не крайте,
"Підшви" не крайте,
Музикам віддайте.*

За своїм значенням і символікою тотожним коровайному є барвінковий обряд, який широко побутував на Подністрів'ї, в Карпатах, на Закарпатті. м. Київ

ВИДИ ОБРЯДОВОГО ХЛІБА З РІЗНИХ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ

1. Коровай. Село Переспа Сокальського району Львівської області
2. Дивень. Село Комишувате Донецької області.
3. Коровай. Село Лісоводи Городоцького району Хмельницької області.
4. Коровай. Місто Винниця.
5. Весільне печиво "Голубки". Місто Жидачів Львівської області.
6. Коровай. Село Прокурава Косівського району Івано-Франківської області.
7. Калач весільний. Село Прокурава Косівського району Івано-Франківської області.

УКРАЇНСЬКА РОДИНА В ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

У довгому ряду прапорів членів ООН допитливе око шукає знамен недавно прийнятих у цю світову організацію новостворених республік колишнього СРСР. Ось вони майорять всіма барвами веселки, лопотять під подув вітру. Серед них один, найдорожчий нашому серцю — синьо-жовтий. Прапор цей новий, хоч Україна як держава, колишня УРСР, належить до ООН від 1945 р. Але свідомість сприймає його як символ цілком нового творива, тому що вперше репрезентує саме цей прапор — синьо-жовтий — незалежну українську державу.

Вестибюль імпазантного будинку ООН просторий, модерно обладнаний. Має він свою особливість — величезні розміром, відповідно до площі стін, гоблени й килими з витканими гербами — символами країн, що сюди належать. Око зупиняється на величезному імпазантному ландшафті. Це, пояснюють, — дар Китаю, зображує він ланцюги гір, а по гребені їх розташований китайський мур. Це одне з чудес витвору людського інтелекту, винахідливості і тяжкої праці людських рук. Скільки жертв ховає у собі ця таємнича споруда?.. Та часу обмаль, щоб поринати у філософські роздуми, які передували його здійсненню.

Поринаю у людську метушню. Кожний кудись прямує, чогось добивається; оживлені розмови ділових людей різних націй, звучання різних мов; переважає, однак, англійська і французька, та чую і гортанні фрикативи семітських мов і арабські морфеми -ul-, -el-. Сказати б — Вавилонська вежа. Та ось прозвучало привітне українське слово, звернене саме до мене, і стало навіть радісно, що і ми тут — між народами світу. Це дорогі мені представниці наших жіночих організацій — СФУЖО Олена Процюк, Дора Рак, Ірина Куровицька, Ольга Ставнича, Ліда Білоус, Наталка Дума. Ведуть мене у приміщення, де має відбутися сесія, що приготує матеріали для Року Родини, яким проголошено в ООН 1994 рік. Влаштує її Комітет Недержавних Організацій для справ родини в Нью-Йорку (NGO Committee on Family).

Тема цього семінару — "Родина на сході Європи". Запрошені представники Латвії, Румунії і України. Привітне враження залишається від аудиторії — це приблизно 50 представниць різних недержавних організацій (в системі ООН), зацікавлених цим важливим питанням.

Відкриває сесію Леоні Пенепел, співголова Комітету Родини. Він передає слово Ірині Куровицькій з програмового підкомітету (з рамени МММ), яка з вправністю досвідченої діячки проводить семінаром,

представляє доповідачів. Добре враження робить молодий дипломат — румун А. Крапатуреану, який пояснює суть суспільства під комуністичним режимом, а в осередку його зруйнована родина — під поволокою обману, убогости, недостач. Це спадщина сьогоднішньої Румунії. Латвійська представниця не появилась (можна заблукати у лабіринтах будинку ООН). Представлено і запрошено до слова д-р Н. Пазуняк, члена управи СФУЖО.

У короткий десятихвилинний виступ була включена інформація про великі зміни в долі родини, що сталися в період советського режиму: у самій настанові до життя, де матеріальна сторона його зайняла головне місце; умови непосильної праці жінки, відчуження від власних дітей при браку часу на перебування з ними; тяжкі і непригожі життєві умови, врешті свідомість того, що дитина виховується в офіційній державній школі, де регламентує навчання і виховання дитини "всесильна" партія; накинений згори атеїзм, забріханість системи і усвідомлення, що "без брехні і крадежу не можна вижити". До того — криза екологічна і економічна. Таку спадщину отримала українська родина.

Відродити родину в усіх аспектах — у духовному і побутовому розумінні — це найбільше і найтяжче завдання української жінки у цей перехідний час. А все ж українські жінки організовуються в Україні, борються проти бурхливих, не раз згубних хвиль, які наносить гроза переходового періоду, — до утвердження держави.

Оживлена дискусія закінчує цей цікавий семінар. Журналістка і діячка Дора Рак дає суттєві доповнення, наголошує важливість прав жінки, щоб вона могла вийти з принизливого, часто рабського стану, в усіх ділянках життя.

Накреслимо тут ще фактичне тло, дані про цей аспект діяльності жінок в ООН.

Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй в 1989 році проголосила 1994 рік Міжнародним Роком Родини, щоб пригадати світові, яку важливу роль в суспільстві виконує її основна клітина — родина. Відносна резолюція ч. 44/82 визначила завдання і принципи для відзначення Року і призначила Комісію для соціального розвитку (у Відні) як підготовчий орган, а економічну і соціальну комісію — як координуючу одиницю. Секретаріат МРР знаходиться в центрі Організації Об'єднаних Націй у Відні. Допоміжними в секторі недержавних організацій є чотири НДЖО Комітети Родини: у Відні, Женеві,

ТОПОЛИНА ЗАМЕТІЛЬ

МОЇЙ ДРУЖИНІ

Нью-Йорку і при ЮНЕСКО в Парижі, а державичлени ООН організують у себе координаційні крайові (національні) комітети згідно з напрямною, щоб МРР відзначувати якнайширше — льокально і на низах. Можливо ще, що в 1994 році буде світова конференція МРР або світовий НДЖО Форум Родини.

Саме НДЖО Комітет Родини в Нью-Йорку, який очолює д-р Альба Зісамія, включив у свою програму тему про становище родини в деяких країнах Східньої і Центральної Європи (вибираючи, між іншим, Україну на пропозицію наших представниць) і зорганізував цю сесію 28 січня 1993 року в приміщенні Організації Об'єднаних Націй.

* * *

Ще б пригадати, що СФУЖО багато років підтримує зв'язок з недержавними організаціями в системі ООН. Початково за посередництвом Світового Руху Матерів, НДЖО на консультативному статусі, в якому федерація є членом (б. 1950 р.) та має два пости, а саме: голова СФУЖО з уряду входить до Міжнародної Ради МММ, а в управі МММ Олена Процюк є заступницею голови (від 1974 р.). Крім цього, МММ делегував О. Процюк як свого представника НДЖО в ООН, а від 1983 року ще й заступницю — Ірину Куровицьку.

Незалежно від цього, представниці СФУЖО — в часі Міжнародного Року Жінки (1975) увійшли до НДЖО Комітету Декади в Нью-Йорку як гості—спостерігачі і в його рамках висилали делегації українських жінок на світові жіночі конференції Організації Об'єднаних Націй для участі у паралельних НДЖО форумах та брали участь у форумах НДЖО Комітету для ЮНІСЕФ і різних конференціях в системі ООН. З рамени "Українка в світі" постійно є активною на тім терені Дора Рак, вільний журналіст і співредактор журналу.

По довгих стараннях СФУЖО дістала статус недержавної організації, асоційованої з Департаментом Публічної Інформації в ООН (Non-Governmental Organization (NGO) Associated with UN/DPI) 30 листопада 1990 року. Зареєстрованими представницями СФУЖО є тепер Оля Ставнича і Ліда Білоус, заступниця.

У висліді маємо там тепер п'ять жінок, які є пов'язані з федерацією, але є ще й інші українки, активні в системі ООН, наприклад, д-р Христина Дурбак, голова міжнародної організації Світова Передача Інформацій. Всіх НДЖО в системі Організації Об'єднаних Націй є понад дві тисячі, з того коло 1,600 асоційованих з ДПІ/ООН. Покищо СФУЖО є першою і єдиною українською НДЖО, а час, щоб із США чи Канади, та й з України, організації із світовим засягом входили у систему ООН як допоміжні чинники для українського державного представництва.

Над мою весною звіялась тополина заметіль.

Мініатюрні парашутики несуть стиглі зеренця у літні безвісті. Сідають на карнизи, на квітники, на голови людей. А деякі і в родючу землю кануть.

Наді мною шелестить стиглозеленим листям моя тополька.

Посадилась вона без мене, та я її підливав березневими сльозами мого дитинства, зігрівав, квітневим теплом ранньої юності, живив травневим щастям мого кохання.

І виросла вона...

Поруч зі мною під тополькою сидиш і ти, моя рідна, найближча. Напровесні, коли наше деревце лише брунилось, несміливо кучерявилось першими листочками, ми мріяли про нинішню тополину заметіль.

А нині якось дивно.

І тривожно. Летить пушок, а ми не знаємо, чи зійдуть зеренця.

І зійдуть вони чи не зійдуть, а голів наших чіпляються, і здути їх ми вже не в силах.

Ні, нам не сумно. Нам тільки трохи тривожно перед літом. І тому хочемо повернутися до пори весняної брості й спитати себе самих, чи радіємо ми тополиною стиглістю?

Тільки нині.

Бо завтра вже буде літо. Буде й спека, і живодайні дощі. І грози, і град. Все буде. І ми йдемо у літо, хочемо йти.

А нині я дякую тобі, мій друже, за те, що не боронила мені шукати серед моїх весен рос для нашої топольки, що підливала її своєю вірою, коли суховіяли сквари, і раділа разом зі мною весняними зливами.

Шумить наді мною стиглозеленим листям моя тополина. Чей не красується вона серед безконечного ряду своїх подруг. Скромно шелестить і дивиться голівкою в небо. Рости ще їй та рости треба.

Летять на парашутиках зернини у літні безвісті. Чи достигли вони, чи зав'ялі зірвались? Яка з них зійде і стане деревцем?

Над моїм світом догулює тополина заметіль —
Львів, 1964

З ЧАРІВ ДИТИНСТВА

*Арсенія Кисиличук. Фото В. Клименка.
Arsenia Kysylchuk. Photo V. Klymenko.*

Всі ми вийшли з дитинства, яке повертається до нас радісними і сумними спогадами, а інколи й кольоровими снами. Коли я думаю про івано-франківську художницю Арсенію Кисиличук, мені здається, що її ніколи не покидають кольорові сни.

Арсенія Кисиличук народилася у казці. Справді, бо як інакше можна назвати Космач, перлину Гуцульщини, край Олекси Довбуша! Тут, здається, кожна смерічка в шелесті віт береже легенди цього зачарованого краю, а в стрімких гірських потоках вчуваються безконечні гуцульські мелодії. Тут кожні спрацьовані руки — це руки мистця. Бо варто вдивитися у різнобарв'я писанок чи вишивок, щоб переконатися у цьому.

Я намагаюся уявити собі маленьку Арсенію, яка, сидячи на ослінчику, зачарованими очима слідкує за голкою у вправних руках бабуні, і намагається не пропустити жодного слова. Бабуня була добрим

ангелом для Арсенії і, мабуть, тепер з неба оберігає її у нашому важкому, інколи гіркому житті.

Бабуня була завжди поруч, мама шукала своєї долі, а бабуня потроювала свою любов до єдиної внучки, хотіла, щоб серцем дитя вибрало красу свого краю і сторицею віддячило за це диво, що оточувало її з ранніх літ. Скільки пісень, скільки легенд знала бабуня! А які дива творила її голка! Усі свої заробітки віддавала на фарби для внучки і зачарованим поглядом слідкувала за ще невмілими руками. Вона вірила, сподівалася, знала, що внучка її талановита і сильна. Бабунині долоні і тепло її серця... Хто міг подумати, що бабунине стражденне серце не витримає усіх випробувань, які судилися їй долею, згасне тепло її очей. Арсенії було 14 років. Мама забрала її в Калуш. Арсенії здавалося, що це десь на краю світу і що вже ніколи вона не побачить своїх смerek. Мама, лікарка за професією, сподівалася, що донька також стане лікаркою. Але дівча було вперте і не відрікалося від своєї мрії. У 1976 році було зроблено перший крок до здійснення мрії. Арсенія поступила на навчання в Косівський технікум народних художніх промислів ім. В. Касіяна, на відділ художньої обробки шкіри. Настали роки важкої та надхненної праці. Руки не встигали за буйною фантазією Арсенії. Дні летіли зі швидкістю вітру. Поруч були чудові педагоги, які завжди були готові допомогти — В. Аронець, М. Кищук, В. Чіх, М. Салига, А. Касьяненко.

Після закінчення навчання Арсенія розпочала роботу в Коломиї, вела дитячу мистецьку студію. І кожна вільна хвилинка була віддана творчій праці. Лише траплялася нагода — в Космач. Вхопити на повні груди космацького повітря, а вдосвіта — на етюди, щоб закарбувати космацькі світанки. З Космачем у душі — знову до праці. Дивно, звідки у цих тендітних руках стільки сили. Шкіра — матеріял важкий, не кожному чоловічій під силу. А покоряється вона тендітній жінці, яка не мислить свого життя без творчості. П'ять років життя в Коломиї — це і успіх перших виставок в Івано-Франківську, Києві, Москві, і учні, які ще й досі з найпотаємнішими думками їдуть до Арсенії в Івано-Франківськ, і перші творчі підсумки. Арсенія завжди була готова прийти на допомогу кожному, хто чекав на це. Бабунина хата в Космачі ніколи не пустувала, завжди з радістю Арсенія вітала там своїх друзів, завжди всіх готова була вислухати, а свої болі, свої творчі тривоги ховала десь на дні серця. Неначе чекала на ту єдину

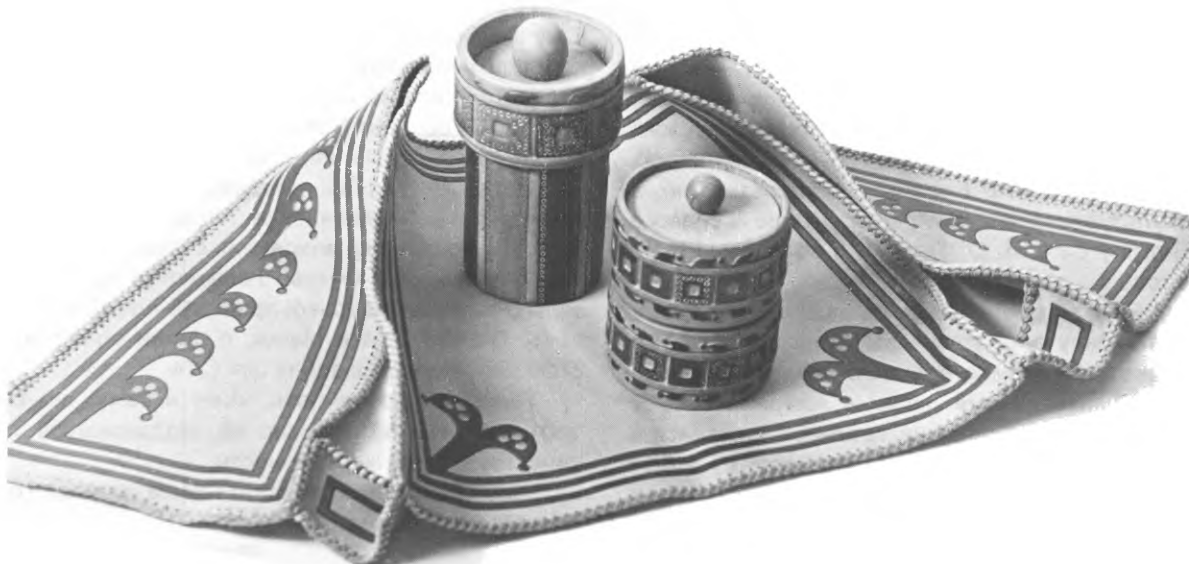
людину, яка зрозуміє її та підтримає у найважчі хвилини, яка завжди буде поруч. І вони зустрілись, з першого погляду зрозумівши, що не зможуть прожити одне без одного ні хвилини.

Арсенія вважає вересень 1985 року найщасливішим у своєму житті: у вересні вони побралися — Арсенія Кисиличук і Микола Кривко, художник, випускник Львівського інституту декоративного і прикладного мистецтва. У маленькій кімнатці на піддашші старого дерев'яного будинку, яка одночасно служить і майстернею, і вітальнею, і кухнею, і спальнею, в центрі Франківська, живе двоє щасливих людей, які розуміють одне одного з півслова. Арсенія вважає, що зустріч з Миколою перевернула її життя, зформувала її як художника. Не смію їй заперечувати, але, мені здається, що якби не Арсенія, ми мали б професійного ремісника, а не тонкого живописця, яким став Микола Кривко. Знову мені ввижається Космач і чувається голос Арсенії: "Вставай, лежибоко, сонце вже сходить!" Поки прокинуться усі гості, що завітали у бабунину хату, вони повернуться з гір щасливі, і все обійстя буде розквітати різнобарв'ям їхніх етюдів.

Це буде влітку, а в інший час ви завжди застанете Арсенію в майстерні, в оточенні своїх мрій та фантазій. Навіть приїзди Арсенії з Миколою до Львова такі короткі, що не встигнеш опам'ятатися. Прошу залишитися хоча б на один день. І чую у відповідь: "Але ж я не закінчила "Космацьке весілля", неспокійно мені". А після "Космацького весілля" будуть "Бокораші", "Потоки", "Космацькі писанки" — та хіба все перелічиш! Виманити Арсенію з майстерні може лишень відсутність шкіри для праці, і тоді розпочинаються безконечні пошуки. Про ці пошуки можна написати справжню Одіссею. Скільки перепон треба здолати на своєму шляху! Останнього разу на Україні

ніхто не допоміг, і довелося їхати аж за Москву, тягти мішки, вислуховувати безліч злих слів від своїх випадкових супутників, бо кому ж поясниш, що це для праці, для краси. Тож почула в спину: "Спекулянти". Якби не було Миколи поруч, то хіба б це все винесла! Ось і тепер для неї шматочок шкіри — на ціну золота, страх переповнює душу від думки, що не буде з чим працювати, що в цьому нашому жорстокому світі краси стане ще менше. Художників, які працюють зі шкірою, на Україні дуже мало. Бо праця кропітка та важка, не хочеться, щоб руки від безсилля опустилися в Арсенії, бо руки її — для творення дива. Недаремно за участь у виставках 1988-1989 рр. Арсенія була відзначена як автор кращих робіт з художньої обробки шкіри, а в 1990 році її прийняли у члени Спілки художників України. Творчому пошукові Арсенії та вдосконаленню немає меж, вона володіє 17 техніками художньої обробки шкіри. Коли ще шкіри було достатньо, Арсенія, наче передчуваючи важкі часи, пішла в Космачі до старенького гуцула, єдиного, хто в цьому старовинному селі ще вмів вичинювати шкіру, з проханням навчити її цього ремесла. Дідуньо спочатку все зводив до жартів, а коли зрозумів, що Арсенія не відступиться від своїх намірів, закрив її в своїй хижі на дві години, сподіваючись, що ця витончена пані не витримає усіх запахів і втече. Та Арсенія готова витримати все, лише б мати можливість творити, бож стільки чарів дитинства, чарів Космача не відтворено в шкірі. Сумно, що ці світлини не здатні передати всієї краси робіт Арсенії Кисиличук. Але якщо ваші життєві шляхи дадуть змогу побувати в Івано-Франківську, обов'язково завітайте у майстерню на горищі, і ви попадете у казку, яка вже ніколи не покине, завжди дивуватиме силою таланту тендітної жінки, яка родом з дитинства, наймення якого — Космач.

м. Львів

Кептар "писаний", 1987 р., скриньки для прикрас, 1987 р.; шкіра — контурне тиснення, рельєф, розпис, золотіння, штампи. Фото В. Клименка.
Decorated jacket, 1987. Box for decorations, 1987. Leather. Contour drawing. Photo V. Klymenko.

40 РОКІВ ГРОМАДСЬКОЇ ПРАЦІ

Кінець Другої світової війни змусив нас до еміграції. Ми покинули рідні землі, які не були вже нашими, бо окуповані жорстоким ворогом. Орда наїзників нещадно нищила наше село, нашу інтелігенцію, нашу молодь, весь народ. Щасливі, яким вдалося втекти від цього пекла, розїхалися по цілому світі. Родина Ракушів опинилася в Чикаго. Там вони застали наші церкви, організації, зорганізоване суспільне життя. Молода, повна запалу Ірина включилася негайно у громадську працю. Власне тоді постав 22-ий Відділ СУА, який оформився з допомогового жіночого товариства "Дочки України", і вона стала його активною членкою. Не думаю, що слово "активна" може віддзеркалити працю Ірини. Вже в короткому часі ввійшла вона до управи Відділу. Займала пост організаційно-культурно-освітньої референтки. Входила також до інших громадських комітетів з рамени СУА, між іншим до комітетів, які займалися приготуванням академії, а головно академії в честь співця нашого народу Тараса Шевченка. Заохотою до ще більшої праці був великий успіх який вона мала вже 3 жовтня 1953 р., очоливши комітет перших "Вишиваних вечорниць".

Членки 22-го Відділу вкладали багато праці для програм і виставок музею Науки й Індустрії в Чикаго. Там Ірина вела перед у праці й ідеях. Ялинка, яка прикрашала різдвяну виставку "Різдво навколо світу", була стилєво українською і неодноразово діставала нагороди.

Невдовзі наша Ірина стала заступницею голови Окружної Ради в Чикаго і кілька разів була делегаткою на стейтові конвенції, а також делегаткою американських жіночих клубів. Коли очолила комітет Чикагської Округи до 40-ліття СУА, зібрала багато платних оголошень до Конвенційної книжки. Кілька літніх вакацій разом зі своїм чоловіком займалася виховно-відпочинковою оселею над Равн Лейк під Чикаго і там здобула багато виховних і фінансових успіхів. Переїхавши до Маямі, Фл., подружжя Ракушів стали членами усіх громадських і церковних організацій. Ірина стала членкою і секретаркою, а опісля культурно-освітньою референткою місцевого 17-го Відділу СУА ім. О. Теліги. 15 років вона була його головою.

Не оминає жодної нагоди, де наші членки могли б показати красу культури нашого народу. Хор 17-го Відділу виступав на мистецьких виставах як наших, так і американських, між іншим в Американському Музичному Клубі. 12 років наша ялинка пишлася в міській аудиторії, на різдвяних фестивалях і в бібліотеці. З нагоди важливих союзних імпрез Ірина Ракуш, яка також є нашим архіварем, виставляє багатий архів, щоб похвалитися нашою успішною довголітньою працею.

Ірина Ракуш їздила на конвенції СУА, де презентувала наш Відділ. Була зв'язковою до СФУЖО. Вона не лише активна у Відділі і дбає, щоб членки були активні у громадській і церковній праці, але сама з рамени СУА належала до всіх наших комітетів, які займалися приготуванням національних свят, імпрез та концертів. Була декляматоркою, два роки диктором на українській радіопрограмі в Маямі. З великою посвятою збирає гроші на цілі СУА, зокрема на медичні фонди і суспільну опіку.

Ірина Ракуш співпрацює зі своїм дуже активним у суспільстві чоловіком Миколою, який очолює Товариство старших віком. За їх старанням товариство придбало великі фонди. Під їх впливом багато осіб залишило гроші на суспільні цілі і на церкви, катедру українознавства, стипендії для студіюючої молоді, допомогу Україні. Пані Ірина збрала 800 дол. на прегарну книжку "Український народний одяг", яку видала СФУЖО.

Треба згадати і про жертвенність подружжя Ракушів. Вони — меценати українських музеїв, "Енциклопедії українознавства", видавничого фонду при Гарварді "Український історик", Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, земельного фонду при ЗУАДК, допомагають українцям Бразилії, жертводавці на Рух, на допомогу Україні, зокрема видавання книжок університету "Могиланська Академія", фонд Єпископа В. Лостина на виховання священників, фонд ім. А. Шептицького в Оттаві, Товариство св. Софії. А у свої 40-ліття громадської праці і 15-ліття головства у 17-му Відділі СУА в Маямі, п. Ірина пожертвувала 2,000 дол. на організаційні цілі СУА.

Тепер усі зрозуміють, чому я кажу, що слово "активна" навіть частинно не віддзеркалює праці Ірини Ракуш та її жертвенности.

Наш 17-ий Відділ в Маямі і наша громада гордиться такою союзанкою.

Мирослава Тершаковець,
голова 17-го Відділу ім. О. Теліги

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

---

VOL. L

JUNE 1993

Editor: Marta Baczynsky

GREETINGS TO THE NEWLY ELECTED PRESIDENT, ANNA KRAWCZUK AND THE NEW NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA INC. WE EXTEND OUR HEARTIEST CONGRATULATIONS TO THE NEW LEADERSHIP OF OUR ORGANIZATION AND WISH THEM A FRUITFUL AND PRODUCTIVE TERM OF OFFICE FOR THE BENEFIT OF THE UNWLA AND THE UKRAINIAN PEOPLE!

THE MEMBERSHIP OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA

UNWLA NATIONAL BOARD

HONORARY PRESIDENTS

Lidia Burachynska
Iwanna Rozankowsky
Maria Savchak

EXECUTIVE BOARD

Anna Krawczuk — President (Br. 86, NJ)
Olga Trytyak — First Vice President (Br. 91, PA)
Natalia Danylenko — 2nd Vice President, Membership (Br. 90, PA)
Martha Bohachevsky-Chomiak — 3rd Vice President — Cultural Affairs (Br. 78, Washington, DC)
Iryna Kurowyckyj — 4th Vice President — Public Relations (Br. 83, NY)
Iwanna Hankewycz — Recording Secretary (Br. 119, NY)
Barbara Bachynsky — Corresponding Secretary (Br. 83, NY)
Roma Shuhan — Treasurer (Br. 83, NY)
Taissa Turiansky — Financial Secretary (Br. 86, NJ)
Lydia Bilous — Member-at-Large (Br. 113, NY)
Sofia Hewryk — Member-at-Large (Br. 67, PA)

CHAIRS

Luba Firchuk — Art and Museum (Br. 113, NY)
Oka Hrycak — Education (Br. 4, NJ)
Lidia Czernyk — Social Welfare (Br. 83, NY)
Luba Bilowchtchuk — Scholarship Program (Br. 4, NJ)
Helen Bobylak — Press and Publications (Br. 70, NJ)

REGIONAL COUNCIL PRESIDENTS

Natalia Hewko — Detroit
Oxana Farion — Philadelphia
Nadia Sawczuk — New York
Maria Kramarchuk — Upstate New York
Maria Polanskyj — New Jersey
Iwanna Shkarupa — Ohio
Anastazia Charysh — Chicago
Irene Hladkyj — New England
Natalia Kushnir-Verzole — Upstate New York — South

AUDITING COMMITTEE

Ivanna Ratych — President (Br. 65, NJ)
Maria Tomorug — Member (Br. 83, NY)
Rosalie Polche — Member (Br. 72, NY)
Maria Dorozynsky — Alternate member (Br. 84, Chicago)
Lidia Ficalowych — Alternate member (Br. 66, CT)

Відкриття XXIII Конвенції СУА. Членки СУА вносять прапори на залю нарад.

Address of Anna Krawczuk, newly elected President of the Ukrainian National Women's League of America, delivered before a distinguished audience of members of the clergy, representative of various organizations, Convention delegates, members of UNWLA and guests, during a gala banquet of the XXIII Convention of UNWLA held at Newark Airport Marriott, Newark, NJ.

Today, I am privileged to stand before you as the President of the Ukrainian National Women's League of America. According to the By-Laws, and since the founding in 1925, the goal of UNWLA has been and still is to unite women of Ukrainian descent, who live in the United States of America, in order to preserve Ukrainian ethnic identity and cultural heritage. Functioning in a democratic country, we are guided in our activities by the principles of Christian ethics, religious tolerance, political non-partisanship and the support of human rights, within the framework of a non-profit charitable, educational, and cultural organization. We have always honored these principles and through unrelenting efforts of our membership have accomplished our goals.

The Ukrainian Museum, founded by UNWLA, is in its seventeenth year of activity. We know, however, that it took many years of hard work before the idea of the Museum was realized, and it still requires continuous efforts and support both from our membership and from our communities. The Scholarship/Student Sponsorship Program of the UNWLA celebrated its Silver Anniversary in 1992. Providing aid through scholarships was a

concept which took root almost at the same time as our organization was founded. Due to the generosity of sponsors and benefactors, 362 scholarship recipients have achieved positions of professional stature in Poland, Brazil, Argentina, Yugoslavia, and the United States. More recently this program has been expanded to Ukraine and Romania.

The Petro and Lesia Kowaliw Scholarly/Historical and Literary Fund is managed by the Cultural Chair of the UNWLA. Contests are held and prizes are awarded for scholarly/historical and literary works. The Eva Stashkiv Endowment Fund provides support to students in Ukrainian studies.

Our Social Welfare Program is and always has been dear to the hearts of the UNWLA members who stand ready to help orphans, new immigrants, the elderly, or ill children; in fact, anyone in need not only in the United States, but outside of its borders too — in Poland, Argentina, Brazil, former Yugoslavia, and now in Ukraine.

UNWLA-sponsored pre-kindergartens and day care centers have an influential role in the beginning stages of education of young children, for within the confines

*Новообрана голова СУА Анна Кравчук вітає Почесну голову СУА Лідію Бурачинську.
President elect, Anna Krawczuk greets Honorary UNWLA President, Lydia Burachynska.*

of these classes the youngsters learn about their Ukrainian heritage, religion, culture and language. Now, when the former students of these schools join the ranks of UNWLA and work in its Education program, we are delighted, for here we witness the continuity of concepts formed in the past, and the necessity of our work in the future.

OUR LIFE is our pride and the chronicler of our history. It is the only magazine of a Ukrainian women's organization which has been published without interruption for fifty years. It serves not only our members, but addresses the general interests of the community. We must make every effort to ensure its future.

Public relations are indispensable when helping our members and organizations to become constituents with equal rights in our communities and to play a productive role in the American, American/Ukrainian and Ukrainian environments. We work tirelessly toward that end.

All these achievements, as well as all plans depend on our membership. We treasure each member and are saddened at the loss of anyone who leaves our organization. We embrace each new branch and grieve for a branch which, for whatever reason, ceases to function.

Approximately thirty years ago, when my mother, Honorary Member of the UNWLA, Natalia Chaplenko urged me to join the Ukrainian National Women's League of America, I questioned: what am I going to do there? My mother replied: "It is important for young Ukrainian women to connect with one another, to share the problems and joys of their family or professional lives, to speak in Ukrainian amongst themselves, to read and support the Ukrainian press, particularly OUR LIFE. Everything else will work itself out, and the social development will come with time. I regret that due to

her state of health my mother is not able to be here with us. I thank her for passing on to me and my sisters, Taisa Meleshko and Maria Polanskyj, who are present this evening, her love for Ukraine and for the Ukrainian National Women's League of America."

Upon closely studying the history of our organization, I have come to admire its founders who were able to foresee the need of organized Ukrainian women and to provide them with the underlying principles to which the UNWLA still adheres to today. We continue to strive for religious and political tolerance, for the preservation of our Ukrainian cultural legacy, for the cultivation of the Ukrainian heritage, for going forward with charitable programs and other activities in a friendly cooperative atmosphere.

We have much to be proud of. Behind us stands the rich history of the UNWLA. Ahead of us is the realization of our current projects and activities. Our future goals are: to go with the spirit of the times, to understand and appreciate the real needs of an independent Ukraine.

I realize that it will not be easy for me to follow in the footsteps of my worthy predecessors, before whom I bow in respect today. I trust I will have the support and cooperation of the members of the UNWLA, for only through a mutual effort can we continue our activities to realize set goals for the benefit of our people and our organization.

I thank the delegates of the UNWLA for their trust in me and for electing me President of our organization. Our prayers have been answered; our or the homeland of our forefathers, Ukraine, is free and striving for democracy. May God Bless Ukraine and its people. God Bless America.

Thank you for your attention.

THE UKRAINIAN MUSEUM A CULTURAL EXPERIENCE

Sofia and Larysa Zielyk demonstrating the art of making pysanky.

The eagerly awaited Easter and Spring Bazaar was a most successful event at The Ukrainian Museum. Held on Saturday, April 10, the Bazaar drew great crowds of people despite the weatherman's dire predictions of torrential rains. As it often happens his predictions did not materialize, for though the sky remained gray throughout the day and a few rain drops did fall on the happy shoppers going to the Bazaar, the water-logged clouds menacingly parading across the horizon held the serious rain in check.

A wonderful atmosphere prevailed in the large hall on the second floor at 203 Second Avenue in the building where the Museum is located. Beautiful spring flowers greeted the people as they walked into the hall. Color, color, color — the vibrant trademark of Spring was everywhere. The Bazaar offered a delightful kaleidoscope of color, texture, aroma and sound.

In one corner many beautiful embroidered shirts strategically positioned for maximum visibility captured the visitor's eye. A marked splash of red and yellow and blue identified the rich, lush patterns that artist Nina Bych had painted on her silk scarves and blouses. Shimmering and shining, bold and dramatic were the necklaces made by Liubart Lishchynsky, who based his designs on traditional Ukrainian folk ornamentation. On another table were the delicate and dainty earrings and necklaces designed and made by Tamara Tershakovec.

There was a rich assortment of ceramics bearing various designs, the work of Natalia Kormeliuk, Olena Stasiuk and Sofia Zielyk. The objects ranged in shape from rounded pots, to plates, to neck pendants displaying the signs of the Zodiac, while the eye delighted in a color range from muted grays, blacks and rusts, to pulsating blues and reds.

In the Spring the wealth of Ukrainian folk art is best

The original necklaces of Liubart Lishchynsky at the Bazaar.

Olha Lewicky (right) and her daughter Chrystyna take time out to smile for the camera.

Museum's Gift Shop Manager, Chrystyna Pevny (right) at the pysanky display.

Tamara Tershakovec assists customers at the jewelry table.

exemplified by the pysanka, small in size but tremendous in impact. There were so many of these magnificent Easter eggs at the Bazaar that just by themselves they presented a feast for the eyes. Artisans Sofia Zielyk, Laryssa Zielyk and Anna Gbur demonstrated the time-honored process in creating traditional Ukrainian pysanky to the delight of the onlookers.

The eye was further drawn to the many paintings, drawings and woodcuts on sale. These were the works of contemporary Ukrainian artists such as Jacques Hnizdowsky, Arcadia Petryshyn, Bohdan Soroka, Irena Twerdochlib, and Orest Hladky. The book display featured a wonderful assortment of art books, children's books and Museum catalogues galore.

Then there were the baked goods. They filled the hall with a delicious aroma and a promise of tasty treats. Baked to golden perfection, the holiday babka as well as the paska, the traditional Ukrainian Easter bread, was

a very hot item and much in demand at the Bazaar.

The Bazaar was organized by Olha Lewicky and Chrystyna Shoh from the Museum's Board of Trustees. Together with Chrystyna Pevny, the Museum's Gift Shop Manager, they headed the group of enthusiastic and hard working individuals from the Board and from the Museum staff, who contributed an enormous amount of time and effort, taking care of countless details that made this event such a success.

It was a wonderful, not soon to be forgotten day at the Museum. Visitors could browse in the Gift Shop, view the folk art exhibition on the fifth floor gallery, step down to the fourth floor gallery and be simply overwhelmed by the hundreds of pysanky on display for the Easter season. Then down to the second floor and the sights, sounds and bargains of the Bazaar. At the end of the day many tired but happy visitors asked: will you have a Christmas Bazaar? Why not, was the reply.

Paintings, woodcuts, ceramics and embroideries were for sale at the Bazaar.

WFUWO RECEIVED CONSULTATIVE STATUS AT UN

The World Federation of Ukrainian Women's Organizations has received NGO (non-governmental organization) Consultative Status with the Economic and Social Council (ECOSOC) at the United Nations. At a March meeting of the Council this standing was granted to the WFUWO, the first and only Ukrainian organization in diaspora to have achieved this distinction. Since January 1991 WFUWO had enjoyed NGO Associate Status with the Department of Public Information at the UN.

The representatives of the WFUWO to NGO-ECOSOC are Olha Stawnychy and Lidia Bilous. They will be working with the Council in providing aid to Ukraine.

Non-governmental agencies are an important part in the structure and effective functioning of the United Nations as a multinational organization. The NGO's are non-profit, citizens' voluntary organizations of national or international scope. They serve a dual purpose — as promoters of the policies of their own constituencies within the UN and as channels of information from the world body to the public. Over the years they have played important roles in various global situations which have resulted in the passage of important legislation at the General Assembly level that have affected people all over the world.

AMERICAN KIDS TO UKRAINIAN KIDS

A book exchange program called "Kids to Kids International" brings American school children closer to their peers in other countries throughout the world. At the Booth Hill School in Trumbull, CT., media specialist Reenie Demkiw and art teacher Cheryl Abraham pooled their efforts and got their whole student body involved in this project. The country about which their students learned was Ukraine. Here is how Ms. Demkiw described the experience:

Учні школи Booth Hill School, Trumbull, Конн.

Students from the Booth Hill School, Trumbull, CT.

April 22, 1993 was the final day of an exhibition of books created by students of Booth Hill School in Trumbull, CT. These books would later be sent to a school in Ukraine as part of a cultural book exchange. The books were on display for the students to enjoy for several days prior to the closing of the exhibition, while their parents were invited to see them during the evening.

Dave Wilson, Selectman from Trumbull came to the exhibition on its final day. He was most enthusiastic about the book exchange program. Ted Merritt, the Superintendent of the schools system in Trumbull, Ted Lovely, the Director of Curriculum, John Wetzels, the team leader for reading and language arts, and Deann Gallagher, the Parent-Teacher Association co-president saw the exhibition and were very excited about our project.

Pat Kibbe, author, actress and President of *Kids to Kids International*, which is a book exchange program, also visited the exhibition and participated in the assembly program. She called our program "a dream come true." Ms. Kibbe continued to say, "Anyone can send money, food or clothing for children, but when you send a book which you made yourself, you send a part of yourself to a child in another country. There isn't anything more special." Booth Hill School was the first school in America where all of its students took part in this project. The local and regional press covered the events of the day.

Irene Chaban, editor of "Our Life" magazine and Professor Alexander Gorin, chairman of the Standing Deputies' Commission on People's Education are credited with making this project possible. Through their efforts a school in Dnipropetrovsk, Ukraine, was chosen

*Виступ О. Горіна. Зліва: Пат Кібі, Шерол Абрагам, Ірена Чабан, Олександр Горін, Ірена Демків.
Visit of Prof. Alexander Gorin. F. I.: Pat Kibbe, Cheryl Abraham, Irene Chaban, Alexander Gorin, Irene Demkiw.*

and its principal agreed to participate in the exchange program.

There was much excitement when Professor Gorin visited our school. He spoke to an assembly of students and faculty members, thanking them for the books and for their effort on behalf of this project. He told the assembly that Ukrainian children have many things in common with their American peers. He said, "They both go to school, watch Mickey Mouse and Chip and Dale on television, listen to rap music, and play together...". This drew applause from the audience. Pat Kibbe presented Dr. Gorin with a plaque which commemorated the "Kids to Kids International Book Exchange 1993 to Ukraine so that kids everywhere could be friends." She also said it was a great accomplishment to have the entire school participating in the project.

The project was a success mainly because of the planning that went into it. I worked with Cheryl Abraham and other teachers. I believed that in order to make book exchange meaningful, our students need to understand Ukrainian children. Therefore, for several weeks the Curriculum included learning about Ukraine. We showed the movie "Ukraine, the land and its people," produced by Ukrainian Media Centre in Toronto. The movie was edited in order to make it suitable for elementary school children. Through this media the students were exposed to the history, geography and culture of Ukraine. The children also watched a video performance of the Vesna Dance Ensemble under the direction of Roma Pryma Bohachevsky.

In another part of this education process students were allowed to see, touch and wear many articles of Ukrainian folk costume. Embroidered blouses and other garments were brought to school and shared with the students. Paintings such as ikons, as well as Ukrainian Easter eggs and other folk art items were displayed for the students. A map of Ukraine was put up on a bulletin board, including pictures of people, places and artifacts from Ukraine. This was decorated by large red paper poppies made by first graders. Another bulletin board displayed various types of clothing from Ukraine. In this way the children were exposed to something Ukrainian every day as they walked through the school. We also

collected donations of paper, pencils and crayons for children in Ukraine.

Early in the year Cheryl Abraham and I discussed and chose the various topics for the books we would like for each grade level. The kindergarten children created books about colors, while the first graders made animal alphabet books. I later translated the names of the animals into Ukrainian. The second graders also created animal books. The third graders chose a landmark or place in Trumbull for their topic. The fourth graders did a report for their social studies class which included information about each state. These reports could then be used by Ukrainian children as a research source about American states. Another way of sharing our life with Ukrainian children was to describe a student's day in school. This topic was chosen by the fifth graders.

The art work for the books was done in the art class. The completed books were laminated and bound in the media center. Our children are looking forward to receiving books from Ukrainian children describing their life, culture and experiences.

This project could not have been accomplished without the dedication of Cheryl Abraham, an art teacher who seems to bring out the best in each student. Under her supervision the quality of the students' work astounded the faculty, parents and even the students themselves.

The enthusiasm of the students on the last day of the exhibition was very obvious to our visitors — Dr. Gorin, Dr. Merritt, Irene Chaban and Pat Kibbe. Everyone saw a positive future for this project both for the children of Ukraine as well as for the children of America. Pat Kibbe is working on obtaining grants to further this project. There was even talk of a visit to a school in Ukraine.

Irene Demkiw

For information about the above discussed program, please write to:

*Kids to Kids International (Ukraine)
Attn: Irene Demkiw
P.O. Box 126, 1961 Commerce Street
Yorktown Hts., NY 10598*

ШПИЦКА *

Вже традиційно щороку в червні подаємо приписи на торт, щоб "осолодити" весілля.

ТРИКОЛЬОРОВИЙ ТОРТ

I. Крихкий корж

- 1 "кістка" масла або маргарини**
- 1/3 горнятка цукру**
- 1 яйце**
- 1 горнятко борошна (муки)**
- 1 ложечка ванільового екстракту**

Втерти масло з цукром, додати яйце, ванілію і замісити борошном. Накласти до натовщеної тортівниці і пекти 20 хвилин при температурі 375°.

II. Корж шоколадовий

- 4 ложки цукру**
- 4 яйця**
- 4 унції несолодкого шоколаду, втерти на тертці**
- 4 унції меленого в лушпинці мигдалю**

Вбити яйця з цукром, додати шоколад і мигдаль. Влити до натовщеної тортівниці і пекти 25 хвилин при температурі 350°.

III. Макарониковий корж

- 4 білки**
- 4 ложки цукру**
- 4 унції змеленого без лушпинки мигдалю**
- 1 ложка тертої булки**
- 1 ложка борошна (муки)**

Вбити туго піну, додавати по ложці цукор, мигдаль вимішати з тертою булкою і борошном і додати до піни. Пекти як попередній корж.

Маса:

а) Кавова:

- 3/4 коробки вбитого масла (whipped butter)**
- 3 ложечки "інстент" кави, розчиненої в 3-ох ложках гарячої води**
- 1 жовток**
- 4 ложки цукрової мучки**

Вбити масло з цукром, додати жовток, далі вбиваючи, додати вистуджену каву.

б) Варена маса з мигдалю

- 3/4 горнятка цукру**
- 1/2 горнятка води**
- 1 ложка смаженого рожі (не обов'язково)**
- 1 горнятко змеленого без лушпинки мигдалю**

Заварити сироп разом з рожею, додати мигдаль і нехай ще раз закипить. Зняти з вогню і терти, щоб маса була гладка.

в) Морелева мармеляда

Перекладання торта: на шоколадовий корж накласти варену мигдалеву масу, на те крихкий корж і морелеву мармеляду, а на те кавову масу і тоді макарониковий корж.

Склиця: залишити трошки мигдалевої маси і тонко накласти на торт. Полити шоколядою (8 унцій шоколяду розтопити і додати 1/4 горнятка холодної води, мішати, щоб була гладка).

ТОРТ З ПОЛУНИЦЬ

Коржі: 7 яєць

- 1 горнятко цукру**
- 1/2 горнятка мелених лісових горіхів**
- 1/2 горнятка мелених волоських горіхів**
- 2 ложки борошна (муки)**

Жовтки вбити з цукром, додати горіхи, змішані з борошном, і легко змішати з тугою піною. Пекти два коржі 35-40 хвилин при температурі 350°.

Маса: 2 горнятка нарізаних полуниць (strawberries)

- 2 ложки цукрової мучки**
- 2 ложки овочового лікеру (до вподоби)**
- 1 ложка желатини без смаку, розчиненої у двох ложках води**
- 1 горнятко вершків (heavy cream)**

Пом'яти полуницю з цукром і полити лікером. Намочити желатину у холодній воді і підігріти, щоб розчинилася. Вбити вершки і як почнуть гуснути, додавати желатину. Дуже густу масу змішати з полуницями і переложити коржі.

Склиця: 2 9-унц. слоїк поріркової галяретки

2 ложки лікеру

Розігріти галяретку, влити лікер і половину полити на торт. Зверху накласти цілі полуниці і знову полити галяреткою. Боки торта смарувати вбитими вершками (1/2 горнятка вершків) і посипати нарізаними горіхами.

КОРОЛІВСЬКИЙ ТОРТ

Корж з волоських горіхів:

- 4 жовтки, білки — на піну**
- 3/4 горнятка цукру**
- 1 горнятко мелених волоських горіхів**

Втерти жовтки з цукром, додавати горіхи на чергу з піною. Пекти 25-30 хвилин при температурі 350°.

Корж з мигдалю:

- 4 жовтки, білки — на піну**
- 3/4 горнятка цукру**
- 1 горнятко меленого в лушпинці мигдалю**

Корж спекти як попередній.

Крихкий корж див. "Трикольоровий торт".

Маса кавова як в "Трикольоровому торті".

Маса горіхова:

- 1 1/2 горнятка цукру**
- 1/3 горнятка води**
- 1/2 ліски ванілії**
- 1/2 фунта мелених волоських горіхів**

Заварити густий сироп, вкладаючи ванілію. Всипати горіхи і мішати, щоб маса була густа.

Під кожен масу дати тонко розсмаровану поріркову галяретку.

Склиця шоколядова або цитринова (цукор-мучка втертий з цитриновим соком).

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ "НАШОГО ЖИТТЯ"

4 квітня ц. р. у приміщенні Народного Дому в Нью-Йорку урочисто відзначено 50-літній ювілей журналу "Наше Життя". Ювілята вшановано святковим бенкетом. Залю щерть заповнили членки СУА, представники духовенства обох віровизнань, організацій, громадськість Нью-Йорку.

Свято відкрила голова Ділового комітету Варка Бачинська. Вона побажала успіхів ювілятові і передала ведення програми фінансовій секретарці СУА Марті Данилюк. Привітавши присутніх на залі почесних голів СУА Лідію Бурачинську й Іванну Рожанковську, почесну членку Олександрю Різник, Любов Дражевську, Лідію Крушельницьку, голову СУА Марію Савчак, вона попросила до слова голову Округи Нью-Йорк Надю Савчук, яка привітала гостей. У своєму слові Н. Савчук підкреслила, що цей "нелегкий жмут часу журнал пройшов завдяки живучості української жінки, яка завжди вміє поєднувати матеріальне з духовним і знає вагу друкованого слова в житті організації".

Потім виступила голова СУА Марія Савчак, яка подякувала громаді, що так чисельно прийшла вшанувати ювілей журналу, за фінансову підтримку і допомогу при висиланні журналу в Україну. Окрему подяку вона висловила голові Округи Наді Савчук, Округа якої першою відгукнулася на заклик відзначити цю подію. Голова піднесла тост на честь журналу-ювілята, який є гордістю українського жіноцтва, і підкреслила, що до здобутків золотого ювілею найбільше причинилися редактори журналу і вона складає їм щирю і заслужену подяку.

Відтак голова комітету Варка Бачинська і скарбничка Округи Лідія Закревська передали голові СУА на Пресовий фонд журналу "Наше Життя" дар спонсорів у сумі 8,685 дол.

Про початки журналу "Наше Життя" говорила у своєму слові Ольга Руденська. Започаткувала його в 1939 р. одна сторінка "Вістника" в часописі "Америка", відтак друкувалися "Вісті СУА". Самостійно газета під назвою "Наше Життя" стала виходити в 1944 році під редакцією Клавдії Олесницької (1944-1946).

Центральною точкою святкувань була доповідь "корифея" редакторів "Нашого Життя" почесної голови СУА Лідії Бурачинської. Тема її доповіді була: "Тематичні етапи 'Нашого Життя'". В організації СУА відчувалася конечність свого друкованого слова, що віддзеркалювало б зміни і напрямні, які назрівали в той час.

Від 1946 до 1950 року редакцію очолювала Олена Лотоцька. Це був час, коли назрівала справа скитальців і їх насильна репатріація до Радянського

Союзу. В 1950 р. О. Лотоцька звернулася до Лідії Бурачинської, що приїхала як скиталець в 1949 р. до Америки, щоб вона перебрала редакцію "Нашого Життя", яке плянувалося видавати як журнал (місячник). За словами почесної голови СУА Іванни Рожанковської, яка говорила про її життєвий шлях і кваліфікації, це був найкращий вибір, бо Лідія Бурачинська мала вже за собою певний журналістичний досвід як редактор "Нової Хати", що виходив на Україні. Маючи вищу освіту (економічні і журналістичні студії), а при тому вроджений талант, на цьому пості вона "витривала" цілих 22 роки і, за її власними словами під час бенкету, "залишила по собі все, що найкраще журналістично".

До росту журналу в той час причинилася і Маруся Бек з Дітройту своєю пропозицією, щоб журнал використати для конкурсу на оповідання чи короткі нариси. Це збільшило зацікавлення і поліпшило його зміст. Завдяки вміло підібраній редакційній колегії журнал досяг повного росту. В журналі появляється сторінка для малят, взори до української вишивки, рубрика "На сторожі здоров'я", статті про визначних жінок і цікаві теми для молоді. Журнал стає дійсним засобом зв'язку жіночих і громадських проблем та джерелом інформації.

Після почесної голови Лідії Бурачинської редакцію "Нашого Життя" очолила Уляна Старосольська-Любович. Видно, що журнал народився під щасливою зорею і мав щастя у підборі осіб для його редагування. У своєму слові про її життєвий шлях і фаховий рівень член редакційної колегії Христя Навроцька сказала, що Уляна Старосольська редагувала журнал "не тільки фахово, але зі серцем і пластовою рішучістю". Уляна Любович — автор книжки "Розкажу вам про Казахстан", колишній політв'язень — подавала відомості про політичних в'язнів і рух опору, друкувала взори Ірини Сенік, які опісля видано окремою книжкою, писала статті про мистців, малярів і визначних особистостей, займалася справами конкурсу з фонду П. і Л. Ковалевих, провадила гурток "Молода муза" з цікавими вечорами. У 1974 році при співпраці тодішньої пресової референтки Х. Навроцької відзначено 30-ліття журналу святковим вечором у Нью-Йорку і Філядельфії. На посаді редактора журналу У. Любович працювала від 1973 до 1985 і від 1986 до 1990 року. Деякий час — від 1985 до 1986 р. — редактором "Нашого Життя" була Ольга Лісківська з Дітройту.

Англомовну частину журналу від 1973 року провадить дуже фахово Марта Бачинська.

Від 1 березня 1990 року редакцію "Нашого Життя" очолила Ірена Чабан, яка щасливим збігом об-

ставин для журналу приїхала з України і погодилася зайняти пост редактора. Перша заступниця голови СУА, член редакційної колегії д-р Іванна Ратич розповіла про її життя та фаховий досвід.

Ірена Чабан з великою відповідальністю ставиться до своїх обов'язків, виявляючи при цьому багато здібностей. Журнал виходить своєчасно, він став мостом між жіноцтвом діаспори і України.

— Святкуючи золотий ювілей свого пресового органу, — сказала редактор у своєму слові, — Союз Українок Америки може з гордістю ствердити, що протягом 50 років журнал висвітлював життя організації, інформував читачів про події в світі, ставав на захист прав людини та політв'язнів на рідних землях, не дав, щоб канули в забуття світлі імена українських жінок-героїнь. І сьогодні, коли Україна стала незалежною державою і українці в цілому світі можуть жити однією великою родиною, я буду старатися, щоб журнал "Наше Життя" був бажаним гостем і добрим другом в кожному домі.

Під час бенкету з численних привітів, які надійшли від різних організацій, ведуча програмою відчитала привіт від СФУЖО, а Наталя Даниленко, член видавничого комітету, подарувала для редакції книжку "Український народний одяг", видану СФУЖО.

Крім почесних голів і членства СУА, В. Бачинська привітала також присутнього на залі найстаршого українського журналіста в діаспорі Івана Кедрина-Рудницького.

Дуже оригінальним був "церемоніал" вручення квітів присутнім редакторам журналу "Наше Життя".

У мистецькій частині виступили Оля і Михайло Стецишини. У супроводі бандури і кобзи вони відспівали пісні "Моя Україно", "Три роки тому", "Запряжу я півня", "Рідна мати моя" і "Червона калина". Студія Мистецького Слова під керівництвом Лідії Крушельницької показала монтаж на слова Лесі Українки "Що дасть нам силу". Під час обіду поважний настрій розвіяв д-р О. Кмета гуморескою ЕКА.

Молитву перед бенкетом з побажаннями для ювілята провів о. Патрикій Пащак, парох церкви св. Юра, а на закінчення — о. Григорій Рекуча, настоятель УПЦ Всіх Святих в Нью-Йорку.

Голова Округи Надя Савчук подякувала всім присутнім за таку численну участь, спонсорам, що так щедро відгукнулися датками на Пресовий фонд журналу, Марті Данилюк за фахове ведення програми і всім виконавцям мистецької частини за прекрасне виконання, Діловому комітетові та його промоторові Варці Бачинській за труд у проведенні свята і дирекції Народного Дому, з услуг якого так часто користує СУА.

Іванна Мачай,
пресова референтка Округи Нью-Йорк.

СПОНСОРИ

Окружна Управа відділів Союзу Українок Америки в Нью-Йорку висловлює велику вдячність та подяку всім доробіям, які з нагоди 50-ліття журналу СУА "Наше Життя" стали спонсорами його святкування і зложили:

400.00 дол. — Пластова Фундація в Нью-Йорку;

по 250.00 дол. — Оля і Теодозій Зазулі, Ірина і Ярослав Куровицькі (83), Іванна і Олег Ратичі, Ф. К. К. "Самопоміч", Нью-Йорк, Лідія Фіцалович (66), 1-ий Відділ СУА, 64-ий Відділ СУА, 119-ий Відділ СУА;

по 200.00 дол. — Анна і Роман Байляки (35), Віра і Антін Шумейки;

по 150.00 дол. — 35-ий Відділ СУА, 71-ий Відділ СУА, 72-ий Відділ СУА;

по 100.00 дол. — Анна і д-р Роман Алескевичі, Марія Бачинська, Братство "Броди-Лев", Нью-Йорк, Марта і Роман Данилюки (83), Андрій і Віра Косовичі (83), Анна Політило (82), Іванна і Стефан Рожанковські (64), Софія і д-р Ярослав Рожанковські (64), Українська Американська Координаційна рада, Український Народний Союз, Федеральна Кредитова Кооператива СУМА в Йонкерсі, Н.-Й., 20-ий Відділ СУА, 21-ий Відділ СУА, 62-ий Відділ СУА, 70-ий Відділ СУА, 83-ій Відділ СУА, 103-ій Відділ СУА, 113-ий Відділ СУА;

по 50.00 дол. — Люба Артимішин (64), Ірина і Роман Бадяки (83), Дарія Витвицька, Леся Гевка, Реня Герлинська, Оля Гнатейко, Леся і проф. Петро Гої (1), Лідія і Андрій Закревські (83), Ольга Женецька (119), Євгенія і Євген Івашківи (83), Дарія і Богдан Кекіші (83), Поля Книш (64), Володимир Корнага, Дмитро і Стефанія Косовичі (83), Осип і Зінаїда Левицькі (35), Дарія і Олександр Леськіві (83), Наталія Макаревич (64), Люба і Павло Михалевичі (83), Христя Навроцька (64), Марія і Яків Палії (83), Катруся Пеленська (1), Розалія і Григорій Полчі (72), Люба і Мирослав Прокопи (64), Оксана Рак (64), Ольга і д-р Климентій Рогозинські, Емілія Ройовська (21), Ярослава Рубель (64), Марія і Юрій Савицькі (64), Стефанія Савчук (83), Стефан і Володимир Сливоцькі, Марічка і Орест Слупчинські (113), Лідія Станько, Український Братський Союз, Український Спортовий Клуб в Нью-Йорку, Ірина і Богдан Чайківські, Ярослав і Катря Червоняки (83), Анна Чупа (21), Марія і Юрій Штогрини (83), Рома Шуган (83), Марта і Стах Яроші (83), Оля і Юліян Ястремські, 30-ий Відділ СУА;

40.00. — Ярослава Ярославич (64);

по 30.00 дол. — Іван і Анастазія Безуб'яки (35), Богдан і Ольга Михайліві (83), Марія Савчак (64), Люба Ярема (1);

по 25.00 дол. — Варка і Ярема Бачинські (83), Ольга Білостоцька (64), Мері Боднар (72), Ольга Бодляк (89), Борис Галаган, Ольга Гірна (82), Стефанія Гуменюк (1), Наталія Даниленко, Ольга Дзядів (64), Ірена Дорожинська, Марія Душник (72), Маріянна Задойна (1), Зеновія Зарицька (103), Лена Іваницька, Едвард Камінський, Ольга Кобзар, Наталія Кобилянська, Євгенія Корчинська (64), Параскевія Кучма, Оксана Ленець (89), Анна Леуш (62), Ольга і Сем Літепли (72), Лідія і Володимир Магуни (1), Анна Малан (72), Ольга Маланчук, Миросла Малиняк (1), Євстахія і Мотря Мілянчи (64), Наталія Мітрінга (1), Марія Недошитко (35), Зеновія і Василь Никифоруки, Олена Процюк, Софія й Ігор Раковські (82), Ольга Руденська (119), Надія Савчук (83), Ніна Самокіш (64), Анна Секрета (1), Стефанія Семущак (1), д-р Марія і Юрій Стеці, Анна Серант (1), Марія Федірко (1), Ольга Фостяк (64), Ольга Хома, Стефанія й Іван Цюпки (71), Микола і Стефанія Чорні, Стефанія і Володимир Чорнодольські (82), Стефанія Шипула, Параскевія і Володимир Шпачинські (103), Ірена Шербанюк (64);

Продовження на 3-ій стор. обкладинки

"НАШЕ ЖИТТЯ", ЧЕРВЕНЬ 1993

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

7-Й ВІДДІЛ СУА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ В АКРОНІ

Загальні збори 7-го Відділу СУА ім. Лесі Українки в Акроні, Огайо, відбулися 13 грудня 1992 року. Головою зборів була Сальвина Іваницька, секретаркою — Олена Гентиш-Брехун. Окружну Управу репрезентувала голова Округу Іванка Шкарупа.

Управу на 1993 рік вибрано в такому складі: голова — Марія Сілецька-Цибик, секретарка — Олена Гентиш-Брехун, заступниця секретарки — Катя Мартинюк-Бісел, скарбничка — Павлина Галамай.

Референтки: пресова — Сальвина Іваницька, суспільної опіки — Текля Думанська.

Контрольна комісія: голова — Сальвина Іваницька, членки — Анна Малий-Лазарів, Параскевія Когут.

Сальвина Іваницька,
пресова референтка.

89-Й ВІДДІЛ СУА В КЕРГОНКСОНІ

Річні загальні збори 89-го Відділу СУА ім. Лесі Українки в Кергонксоні, Нью-Йорк, відбулися 14 грудня 1992 р. Головою зборів була Ольга Салук, секретаркою — Лідія Яців, представницею окружної управи — Михайлина Баран.

Управу вибрано в такому складі: Стефанія Барановська — голова, Анна Слободян — заступниця голови і референтка зв'язків, Михайлина Баран — секретарка, Агнес Хоманчук — скарбничка.

Референтки: Осипа Дудинська — організаційна, Людмила Волянська — культурно-освітня, Меланія Кокорудз — суспільної опіки, Дарія Барон — стипендійна, Зеновія Ковальська — імпрезова, Лідія Яців — виховна і зв'язкова СФУЖО, Євгенія Рубчак і Марія Мороз — музейно-мистецькі, Ольга Денисенко — пресова, Марія Круг і Льоля Савецька — господарські.

Контрольна комісія: Ярослава Ціханська — голова, Дарія Хухра і Ярослава Крижановська — членки.

Ольга Денисенко,
пресова референтка

95-Й ВІДДІЛ СУА В КЕРГОНКСОНІ

Загальні збори 95-го Відділу СУА ім. Катерини Сороки-Зарицької у Кергонксоні, Нью-Йорк, відбулися 22 січня. Головою зборів була Марта Паш, секретаркою — Таня Кузьмин.

Управу на 1993 рік вибрано в такому складі: голова — Мар'яна Заяць, заступниця голови — Леся Кух, протоколярна секретарка — Уляна Гайдар, кореспонденційна секретарка — Зіня Стецик, скарбничка — Соня Семанишин.

Референтки: пресова — Уляна Крижанівська, культурно-освітня — Таня Кузьмин, зв'язків — Леся Орлан, імпрезова — Оля Дроздович, господарська — Стефа Гаврилюк, мистецька — Мар'янка Гаврилюк.

Контрольна комісія: голова — Дзвінка Голіч, членки — Текля Курило, Кеті Горгом.

Уляна Крижанівська,
пресова референтка.

84-Й ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ СТЕПАНІВ У ЧІКАГО

Загальні збори 84-го Відділу СУА ім. Олени Степанів у Чикаго відбулися 21 лютого.

Головою зборів була Гельга Мізь, секретарювала Володимира Демус, яка також репрезентувала Окружну Управу.

Управу на 1993 рік вибрано в такому складі: голова — Марія Дорожинська, заступниця голови — Віра Боднарук (одночасно вона є імпрезовою референткою), секретарка — Марія Ріпецька, скарбничка — Стефанія Шандра.

Референтки: суспільної опіки і стипендій — Володимира Демус, пресова — Оксана Мурська, культурно-освітня — Надія Л. Хойнацька, господарська — Антоніна Шкірпан.

Контрольна комісія: Тетяна Шпур, Гельга Мізь.

Марія Ріпецька

17-Й ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ ТЕЛІГИ В МАЯМІ

Загальні збори 17-го Відділу СУА ім. Олени Теліги в Маямі, Флориди, відбулися 28 лютого. Головою зборів була Лідія Гладка, секретаркою Оксана Качкинович.

Управу на 1993 рік вибрано в такому складі: голова — Мирослава Тершаковець, заступниця голови — Люба Маринюк, протоколярна секретарка — Ірина Ракуш, пресова секретарка — Оксана Качкинович, скарбничка — Ірина Трач.

Референтки: музейна — Лідія Гладка, культурно-освітня — Люся Венгльовська, суспільної опіки — Вероніка Цегельська, організаційна — Люся Візняк, господарська — Анна Багдай.

Контрольна комісія: голова — Іванна Бліхарська, членки — Сва Лужняк, Ольга Ковальчук.

Оксана Качкинович,
пресова референтка.

24-Й ВІДДІЛ СУА В ЕЛІЗАБЕТІ

Загальні збори 24-го Відділу СУА в Елізабеті, Нью-Джерзі, відбулися 1 березня. Головою зборів була Марія Полянська, голова Окружної Управи, секретаркою — Ірена Левицька.

Управу на 1993 рік вибрано в такому складі: голова — Олена Мельничук, заступниці голови — Ольга Граб і Люба Вальчик, секретарка — Ірена Левицька, скарбничка — Анна Іванців.

Референтки: організаційні — Павлина Юрчак і Дуня Боднарченко, культурно-освітня — Ольга Коваль, імпрезові — Марія Бокало і Ольга Шевчук, пресові — Ірена Левицька (україномовна) і Анна Іванців (англомовна), суспільної опіки — Юлія Полянська й Ірена Левицька, господарська — Надя Гриб.

Контрольна комісія: Розалія Бойчук — голова, Анна Зуйко, Слава Василяк — членки.

Ірена Левицька,
пресова референтка.

66-Й ВІДДІЛ СУА ІМ. О. КИСІЛЕВСЬКОЇ В НЬЮ-ГЕЙВЕНІ

Річні загальні збори 66-го Відділу СУА ім. О. Кисілевської в Нью-Гейвені, Коннектикат, відбулися 7 березня. Головою зборів була Ірина Гриневиц, секретаркою — Лідія Фіцалович.

Управу на 1993 рік вибрано в такому складі: Ірена Гладка — голова, Олександра Кизик — заступниця голови, Віра Гусак — секретарка, Ірена Мандич — скарбничка-хронікер, Емілія Іванів — скарбничка рекордова.

Референтки: Лідія Фіцалович — культурно-освітня,

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ДАТКИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ (ВІД 1 СІЧНЯ ДО 15 ЛЮТОГО 1993 Р.)

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Григорія Мокляка з Кергонксону зложили на Український Музей в Нью-Йорку: **100.00 дол.** — д-р Роман і м-р Ольга Морози; **25.00 дол.** — Іван і Марія Круги; **по 10.00 дол.** — Михайлина і Михайло Барани, Емілія Ренер, Євгенія Рубчак, Катерина Мисько, Лідія Яців, Роман і Ольга Равлюки, Світлана Казьов, Дмитро і Софія Шлаки, Микола і Розалія Палюхи.

В пам'ять бл. п. Петра Папроцького, незабутнього чоловіка членки нашого 65-го Відділу СУА в Нью-Брансвіку, Н. Дж., Олени Папроцької, зложили на Український Музей в Нью-Йорку: **50.00 дол.** — Олена і Марія Папроцькі; **по 30.00 дол.** — Марія Демчук, д-р Олег і д-р Іванна Ратичі; **по 25.00 дол.** — Порфирій і Тамара Панкевичі, Петро Крутий, Ярослав і Ярослава Букачевські; **по 20.00 дол.** — родина Чайських, Дарія Оріховська, Ярослав і Оля Городецькі, Іван і Наталка Головінські; **по 10.00 дол.** — Марія і Соня Слободяни, Осип і Надія Рінники, Іван і Оля Ящишини, Александра Ощудляк, Ірена Гронь, Анна Дубас, Роман і Стефа Старожитники, Ірена і Саварин Старожитники, 65-ий Відділ СУА; **по 5.00 дол.** — Володимир Адамкевич, родина Конобів, родина Томків.

Замість квітів в пам'ять бл. п. Григорія Губача, чоловіка нашої членки 47-го Відділу СУА Михайлини Губач, зложили: **10.00 дол.** — Люба Домбчевська; **по 5.00 дол.** — Аріядна Бах, Марія Крамарчук, Іванна Мартинець, Ірина Руснак,

Ірина Семанюк, Анна Сохоцька, Марія Сиплива, Тетяна Шутер.

Замість квітів в пам'ять Кирила Костика **5.00 дол.** зложила **Марія Сиплива.**

В пам'ять бл. п. Наталії Ісаюк, мами Оксани Тритяк, на потреби Українського Музею зложили: **по 100.00 дол.** — Леонард і Христина Бонакорси, д-р Ярослав і Ольга Станічичі, Омелян і Марія Гельбіги; **60.00 дол.** — Зоряна Стахнів-Смородська; **50.00 дол.** — Квітка Віра Семанишин; **по 25.00 дол.** — Тит Геврик, д-р Осип Данко, Ольга Левицька, Роман Гавриляк, Тетяна Тершаковець, Таїса Богданська, Марія Шуст, Дарія Байко; **по 20.00 дол.** — Люба Дражевська, Люба Артимишин; **40.00 дол.** (канадських) — п-во Тодосійчуки; **25.00 дол.** (канадських) — Зенон і Рут Мартинківі; **по 20.00 дол.** (канадських) — Б. Цюшник, Д. Савка, пані Кучарська, п-во Лисаки, пані Фігура.

Замість квітів в пам'ять бл. п. Ярослава Дацківа, який помер 10 грудня 1992 р., зложили на Український Музей: **50.00 дол.** — Орест і Маріон Дацківи; **20.00 дол.** — Дарія Оріховська.

У світлу пам'ять бл. п. маестра Василя Мельничина замість квітів на свіжу могилу даруємо **20.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку, а дружині Оксани висловлюємо наше щире співчуття.

Марія і Юліан Химинці

У світлу пам'ять бл. п. Володимира Гнатика складаю на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку **200.00 дол.**

Ольга Гнатик

В пам'ять бл. п. Романа Завитського складаю на Український Музей **25.00 дол.**

Зенон Михайлевський

В пам'ять бл. п. д-ра Михайла Наболотного складають на потреби Українського Музею **по 50.00 дол.**

д-р Тамара Наболотна і Дора Грицеляк.

В пам'ять бл. п. Юрка складаю на Український Музей **10.00 дол.**

Іван Телешевський.

ДАТКИ ВІД 15 ЛЮТОГО ДО 15 БЕРЕЗНЯ 1993 Р.

1,500.00 дол. — Союз Українок Америки;
по 500.00 дол. — зі спадку Михайла Дребича, Любомир і Оксана Крушельницькі;
200.00 дол. — Іванна Рожанковська;
по 100 дол. — Mobil Foundation, дорівнюючи пожертву М. Т. Пепенського, Ірена Пітула;
75.00 дол. — Зірка Воронка;
по 50.00 дол. — Надія і Марія Касянчуки, Олександр Кулинич, 240-ий Відділ Українського Народного Союзу;
40.00 дол. — Євстахій і Марта Яроші;
30.00 дол. — Надія і Ярослав Бігуни;
по 25.00 дол. — Ростислав Хом'як, Софія й Іван Даниловичі, Олена Процюк, Христина і Орест Валчуки, Осип і Марія Васьківі, Стефан і Карол Васильські;
по 20.00 дол. — Леся Гураль, Гелен Кузьмінська, Стефанія Росяк;
15.00 дол. — Едвард Рокицький;
по 10.00 дол. — Людмила і Михайло Андрійовичі, Михайло Боднарчук, д-р Тетяна Доберчак, Надія Гафткович, Богдан Гамерський, Богдан Геврик, Богдан і Герта Гірняки, Ганя Тхір, Володимир Войтович;
по 5.00 дол. — Ольга і Петро Гурські, Дарія Витвицька.

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

По 1,000.00 дол. — д-р Осип Данко, 33-й Відділ СУА;
755.00 дол. — 108-ий Відділ СУА — "з коляди";
по 200.00 дол. — Надія і Ярослав Бігуни, Анна Капітан, Мирослава і Юліан Залізники;
100.00 дол. — Теодозія Гурик;
50.00 дол. — Христина Головата;
5.00 дол. — Анна Бойчун.
Через Комітет Розбудови УМ, Відділ у Рочестері, Н.-Й.:
500.00 дол. — "Самопоміч", Рочестер;
200.00 дол. — 47-ий Відділ СУА;
100.00 дол. — Володимир і Мирослава Приймаки;
50.00 дол. — Михайло Грициляк;
по 25.00 дол. — Іванна Благий, Стефан Бухан, Зенон Елиїв, Анна Ейна;
10.00 дол. — Андрій і Марія Фалати.

З нагоди золотого ювілею подружжя д-р Теодозії і м-ра Зиновія Савицьких складаю **50.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку.

Ксеня Антипія.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

В пам'ять незабутньої **Жені Кос**, людини кришталюного характеру, веселої і добродушної вдачі, що відійшла у вічність 16 лютого 1993 р. в Міннеаполісі, складаємо на Будівельний Фонд Українського Музею в Н.-Й.: **по 100.00 дол.** — Малина і Корнель Дзюби, Марія і Олекса Мотилі; **50.00 дол.** — Христина Дзюба-Бравн. Родині покійної висловлюємо глибокі співчуття.

У другу річницю смерті мого шваґра **бл. п. Миколи Дзядіва** в його пам'ять складаю через 64-ий Відділ СУА в Нью-Йорку **700.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Ольга Дзядів.

В пам'ять **бл. п. Михайла Дребича** складаю на Будівельний Фонд Українського Музею **100.00 дол.**

Володимир Шуст.

В пам'ять **бл. п. Михайла Дребича** складаємо на потреби Українського Музею **100.00 дол.**

Христина і Юрій Дребичі.

В пам'ять **бл. п. Михайла Дребича** складаємо на Український Музей **50.00 дол.**

Оксана і Любомир Крушельницькі.

В пам'ять **бл. п. Наталії Шуст** складаємо на Український Музей **100.00 дол.**

Христина і Юрій Дребичі.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Анни (Нусі) Задоїної** складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Євгенія Добчанська.

В пам'ять **бл. п. Володимири Савчинської** складаю на Український Музей **25.00 дол.**

Дарія Бойдуник.

В пам'ять **бл. п. Левка Гординського**, сина наших приятелів В. і Р. Гординських, складаємо **50.00 дол.** на Український Музей.

Зеновія і Василь Никифоруки.

В пам'ять дорогого земляка **бл. п. Євгена Луцького** складаю на Український Музей **20.00 дол.**

Володимира Івануса.

В пам'ять **бл. п. Євгена Луцького**, батька Світлани Андрушків, складаємо **50.00 дол.** на Український Музей.

Ірина і Михайло Біленькі.

В пам'ять **бл. п. Стенлі Перекліта** чоловіка Слави Перекліти складаємо **50.00 дол.** на Український Музей.

Ірина і Михайло Біленькі.

У світлу пам'ять дорогих **Лідії Олексюк і Богдана Тишинського** складаємо на Будівельний Фонд через 28-ий Відділ **50.00 дол.**, а родинам висловлюємо щире співчуття.

Остап і Слава Олесницькі.

У світлу пам'ять **інж. Богдана Турка**, нашого незабутнього чоловіка і батька, складаємо **50.00 дол.** на Український Музей.

Марія Турко і Ярина Турко-Бодрок.

В пам'ять **бл. п. Івана Лодинського** складаємо на Український Музей: **50.00 дол.** — 113-ий Відділ СУА, **25.00 дол.** **Зоряна і Ралф Галли.**

В пам'ять **бл. п. С. Короля** складаю на потреби Українського Музею **25.00 дол.**

Ольга Ліс.

Замість квітів на свіжу могилу нашого дорогого батька і дідуся **Лева Маркуся** складаємо **100.00 дол.** на Український Музей.

Теофілія і Ліда Мельничуки.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Лева Маркуся** складаємо **25.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Мирослав і Марія Лабуньки.

Замість квітів на могилу **інж. Марка Бачинського** складаємо **50.00 дол.** на будову Українського Музею. Дружині Олі, дітям Марті, Левкові і Орликові та всій родині висловлюємо співчуття.

Д-р Євген і Ніля Стецьківи.

У світлу пам'ять **інж. Марка Бачинського** на Будівельний Фонд Українського Музею складаю **50.00 дол.**, а дорогим дружині Олі, Марті і д-рові Юрієві Саям з родиною висловлюю щирі співчуття.

Марта Цимбаліста.

ДАТКИ ВІД 16 БЕРЕЗНЯ ДО 19 КВІТНЯ Ц.Р.

Створено новий Тривалий Фонд ім. Антонія Дацьковського, з його спадку — 10,000.00 дол.

Датки

1,000.00 дол. — Володимир Буцяк;
500.00 дол. — Марія Климочко;
415.00 дол. — Андрій і Катерина Буки;
400.00 дол. — American Express Company, дорівнюючи даток Ореста і Лідії Глютів;
250.00 дол. — Український Братський Союз;
200.00 дол. — 48-ий Відділ СУА;
125.00 дол. — Стефан і Ліля Сигіда-Пелешуки;
по 100.00 дол. — Гарасим Маковський, Вікторія Новотна, Олександр Стрільбицький;
85.00 дол. — Лукія Гриців (через 67-ий Відділ СУА);

66.00 дол. — 95-ий Відділ СУА (прихід з льотерії під час базару);
по 50.00 дол. — Ніна Федуняк, Олександр Кулинич, Катерина Глинянська, Валентина Худовська;
30.00 дол. — Юлія Демченко, Галина Костюк;
29.00 дол. — Адріян і Марта Дерчаки;
по 25.00 дол. — Софія Барусевич, Ярослава Герман, Оксана Лобачевська, Наталія Миколаєвич, Зенон Михалевський, Марія Остафійчук, Ірена Телюк;
20.00 дол. — Анна Хамуляк;
10.00 дол. — Ольга Кондратюк;
по 5.00 дол. — Ярослав Петрушак, Анна Сташко.

СПРОСТУВАННЯ.

В травневому числі журналу за 1993 р. на сторінці 29 в повідомленні суспільної опіки "Подяка з України" треба

читати: "... літак "Мрія" перевіз 273 пачки — разом **3,276 жіночих светрів...**".

ДАТКИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

5,000.00 дол. — д-р Рудольф і д-р Марія Фішер-Слижі;
4,550.00 дол. — J. P. Morgan Company, дорівнюючи пожертву Анни і Романа Байляків — 4,000.00 дол., Наталія Чума — 500.00 дол., Катерина Кобрин — 50.00 дол.;
по 1,000.00 дол. — Богдан Курилко, 18-ий Відділ СУА;
по 500.00 дол. — Марія Климочко, Володимир Шуст, Стефанія Щипула;
270.00 дол. — Андрій і Катерина Буки;
250.00 дол. — Андрій і Анна Малани;
150.00 дол. — Роман Маселко;
по 100.00 дол. — Оксана Рак, о. Богдан Смик, Ярослав і Марія Тимочки, Богдан та Ізидора Боярські;
60.00 дол. — Ольга Мандибур;
59.28 дол. — Роман Гавриляк;
по 50.00 дол. — Ігор і Оксана Боднари, Ольга Гнатик, Йосиф і Анна Іваніві в імені д-ра Володимира і Галини Петришиних, Йосиф і Марія Лисогори, Владислав і Катерина Папуги, Михайло Пінкович, мол., Йосиф і Софія Серафини, Ярослав і Катерина Степанківі, Марта Турчин;
по 25.00 дол. — Любов Білик, Ольга Середа, д-р Семен Дорошак, Марія Турчин;
по 20.00 дол. — Михайло і Уляна Лози, Дмитро і Євдокія Сороханюки, Ярослав Волощук;
15.00 дол. — Ruth Weiss;
по 10.00 дол. — Юрій Бараник, Осип і Амелія Боcheї.
Вшановуючи 90-ліття з дня народження **бл. п. Атанаса М. Мілянчи**, **90.00 дол.** на будову Українського Музею в Нью-Йорку складають

Євстахія і Мотря Мілянчи.

Складаю **1,000.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею у 80-ліття з дня народження і 50-ліття з дня смерті в бою з найбільшим ворогом України мого брата чот. ДУН **Романа Кашубинського**, який провадив першу поза Україною репрезентативну крамницю народного мистецтва Центросоюзу "Штука гуцульська" у Варшаві.

Ірина М. Кашубинська.

В пам'ять наших дорогих родичів **бл. п. Юліяни Белея** у 20-ту річницю смерті і **бл. п. рад. Івана Белея** у 35-ту річницю смерті складаємо **200.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Любов Домбчевська і Дарія Чайковська.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. інж. Марка Бачинського** складаємо **25.00 дол.** на Український Музей в Нью-Йорку, а дружині Олі та дітям висловлюємо наші щирі співчуття.

Марія і Мирон Кузьми.

В пам'ять **Люби Жолкевич-Потатюк** складаємо **25.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Богданна і Володимир Слижі.

Замість квітів на свіжу далеку могилу в Україні дорогої незабутньої тітки **бл. п. Люби Жолкевич-Потатюк** складаю **50.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку.

Ярослава Панчук з родиною.

Замість квітів на свіжу могилу дорогої тітки **св. п. Люби Жолкевич-Потатюк** в Коломиї складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Дарія і д-р Теодосій Самотулки.

У світлу пам'ять покійного **д-ра Володимира Кокорудза** складаємо **100.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Меланія Кокорудз і Марта Кокорудз-Левницька.

ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ І МОЛОДІ — ЖЕРТВАМ ЧОРНОБИЛЯ

У пам'ять **бл. п. о. крилош. Володимира Кармазина** складаю **50.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Софія Вусович-Люле.

У пам'ять мого дорогого брата **бл. п. інж. Марка Бачинського** складаю **50.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Марія Ключас.

Замість квітів на могилу **бл. п. інж. Марка Бачинського** складаємо **50.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Туня і Олег Данилюки.

У світлу пам'ять дорогих батьків, бабусі і діда Анелі і Григорія Бартошів пересилаємо **50.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Стася і Петро Романишини.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Стефанії Нагірної**, мами Оксани Кузишин, складаю **25.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля, а родині покійної висловлюю глибокі співчуття.

Ольга Дем'янчук.

Замість квітів на могилу друга **бл. п. Юрка Буксаря** складаємо **25.00 дол.** на Фонд допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Оксана і Вікентій Шандори.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Івана Галика** через 19-ий Відділ СУА на Фонд Допомоги Дітям і Молоді —

жертвам Чорнобиля склали: **20.00 дол.** — Дарія Кузик; **по 10.00 дол.** — Оля Дубик, Іван і Оксана Микитини, Борис Гулей з родиною, Іван Бойчук.

В пам'ять **бл. п. Марії Сенік** складають **25.00 дол.** через 19-ий Відділ СУА на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля

Ігор і Дарія Сеніки.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Євгенії Кос**, тітки нашої співробітниці Ади Кулик, на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля складають співробітники Українського Відділу "Голосу Америки" і телепрограми "Вікно в Америку": **50.00 дол.** — Аня Дидик-Петренко; **по 25.00 дол.** — Ліда Рудинс, Христина Демиденко, Люба Цвікула; **по 20.00 дол.** — Володимир Біляїв, Олександр Кагановський, Надя Пікас; **по 10.00 дол.** — Денис Бойко, Ігор Гулявий; **по 5.00 дол.** — Павло Одарченко, Юрій Гільтайчук, Адріан Кармазин, Ярина Калиниченко.

В пам'ять моєї дорогої дружини **бл. п. Параскевії Козак**, яка померла 9 лютого ц. р. в Чікаго, складаю **100.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля

Чоловік Андрій Козак.

З НАГОДИ:

Як вдячність Ірині Новицькій за виявлену нам прислугу, складаємо **50.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Д-р Мирон і Марта Боднари.

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

ЗАМІСТЬ КВІТІВ...

Замість квітів на могилу нашої членки **бл. п. Євгенії Чорняк** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" зложили: **по 10.00 дол.** — 59-ий Відділ СУА, Анна Поліщук, Ярослава Совган, Валя Снігура. Родині покійної висловлюємо щирі співчуття.

З приводу смерті **бл. п. Льва Смолинського**, батька Оксани Добровольської, членки 29-го Відділу СУА, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо слова глибокого співчуття.

29-ий Відділ СУА в Чикаго.

У пам'ять **Лідії Олексюк**, матері нашого близького сусіда та приятеля, даруємо **45.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Д-р Юрій і Галина Сумики.

В пам'ять моїх дорогих родичів **Євстахія і Марії Прончаків** складаю **30.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

**Олена Прончак-Петришин,
Сарасота, Фл.**

Замість квітів на могилу моєї краянки **бл. п. Катерини Пак** складаю **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюю щирі співчуття.

Ірена Маланчук-Щерба.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Івана Бека** складаємо **15.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Ліда і Василь Колодчини.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Володимира Мартинюка** складаю **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а дружині п. Олі і родині шлю вислови глибокого співчуття.

Ольга Дзядів.

В пам'ять моєї дорогої куми **Лесі Бараник** складаю **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюю щире співчуття.

Едіта Морозинська.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Катерини Васирили Брус**, довголітньої членки 100-го Відділу СУА в Картереті, Н.-Дж., складають **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя", а родині висловлюють щирі співчуття

**Управа та членки
100-го Відділу СУА.**

Замість квітів на могилу **бл. п. Володимира Стасишина і Осипа Теслюка** складаємо **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родинам висловлюємо найщиріші співчуття.

**Управа і членки 93-го Відділу СУА
в Гартфорді.**

Замість квітів на могилу **бл. п. Богдана Федика**, брата нашої членки Мирослави Кузьо, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо щирі співчуття.

Управа і членки 93-го Відділу СУА.

Замість квітів на могилу **бл. п. Володимири Савчинської** складаю **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" через 82-ий Відділ СУА.

Слава Гнатів.

В пам'ять дорогих членок 63-го Відділу СУА, що відійшли у вічність: **бл. п. Стефанії Вірстюк, Іванни Кордуби, Ярослави Капустій та Мирослави Беневич**, складаємо **40.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родинам померлих висловлюємо щирі співчуття.

Управа і членки 63-го Відділу СУА в Дітройті.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Розалії Рочій**, матері членки нашого 68-го Відділу і голови контрольної комісії Наді Гайдук, пересилаємо **70.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині покійної висловлюємо щирі співчуття. **По 10.00 дол.** — Павліна Моріс, д-р Галина Ключас, Ярослава Гудзьяк, Фаліна Войтович, Люня Сидорович; **по 5.00 дол.** — Еся Бішко, Аня Кравс, Мирослава Малаяр, Діди Бутенко.

У світлу пам'ять **бл. п. Софії Данко-Шмати**, членки 66-го Відділу СУА в Нью-Гейвені, яка трагічно загинула 15 лютого ц. р., зложили: **по 100.00 дол.** — Богдан Данко, родина Червоняків; **50.00 дол.** — Е. і М. Кульчицькі з родиною; **по 25.00 дол.** — Лідія Фіцалович, д-р Іван і Олександра Кизики, д-р О. Данко; **по 20.00 дол.** — Л. і О. Марківи, Б. і Е. Іваніви, І. та В. Вальницькі, Б. і М. Антонишини, М. і В. Юречки, А. і Г. Гіни, Ірина Гриневич, інж. І. та М. Зубрицькі, Ірена Гладка; **15.00 дол.** — Е. Добчанська; **по 10.00 дол.** — Оріся Мандич, Іван Римаєк, Р. Попель, Петро Струк, Марія Сова, Софія Бродич, Іванка Лодинська, Надя Троян, Юрій Цибрівський, Софія де Франко, Л. і Я. Гладкі, Інка Лодинська, О. і С. Посполиті, Гвоц Айлін. Разом **660.00 дол.** Збірку провела Лідія Фіцалович.

З НАГОДИ

З нагоди 50-ліття нашого подружнього життя родина і приятелі зложили **500.00 дол.**, з чого **200.00 дол.** ми призначили на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а **300.00 дол.** — на викінчення церкви в нашому родинному місті Бродах.

Люба і Павло Михалевичі.

Пожертву в сумі **142.00 дол.**, одержану від Марії Кормелюк з Вашингтону, в її імені пересилаємо на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

78-ий Відділ СУА у Вашингтоні.

ЗАПАСНИЙ ФОНД ІМ. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

Замість квітів на могилу співпрацівників на народній ниві: **бл. п. Марії Дейчаківської** — Окружна Управа СУА, **бл. п. Володимира Мартинюка** — Союз Кооператив у Сокалі, **бл. п. Романа Возьняка** — УЗО в Клівленді, складаю **45.00 дол.** на 100-тисячний фонд ім. Олени Лотоцької.

Ірена Кашубинська.

НАШИМ ДІТЯМ

Віка Івченко — 12-річна киянка, автор поетичного збірника "По чужині", виданого в Міннеаполісі, США, 1992 р. Дівчинка постраждала від наслідків Чорнобильської трагедії. Зараз лікується в Міннеаполісі, США.

ВІКА ІВЧЕНКО

ПО ЧУЖИНІ

МОЛИТВА

Я про одне Всевишнього молю:
"Храни людей, яких я так люблю!
Не обездоль і долю дай незлюю!
Хай я поїду в дальнюю столицю,
з добром у серці, дні забувши чорні,
найкращу мрію втілю у життя,
але вони лишаться — неповторні...
Як поверну я їм добро сторицею,
і чим прикрашу їхнє майбуття?
Храни, Господь, людей, яких шаную!"

1990, Київ

РУДІ ВІРШІ

Вітер-бешкетник у лісі рудому
через кущі поспішає додому.
Білка руденька рахує для себе:
висох вже гриб, чи ще довший час треба?
Зайчик руденький стрибає в очах.
Китиці ягід рудіють в кущах.
В листі руденькім деревця малі...
Осінь-красуня іде по землі.

1990 р.

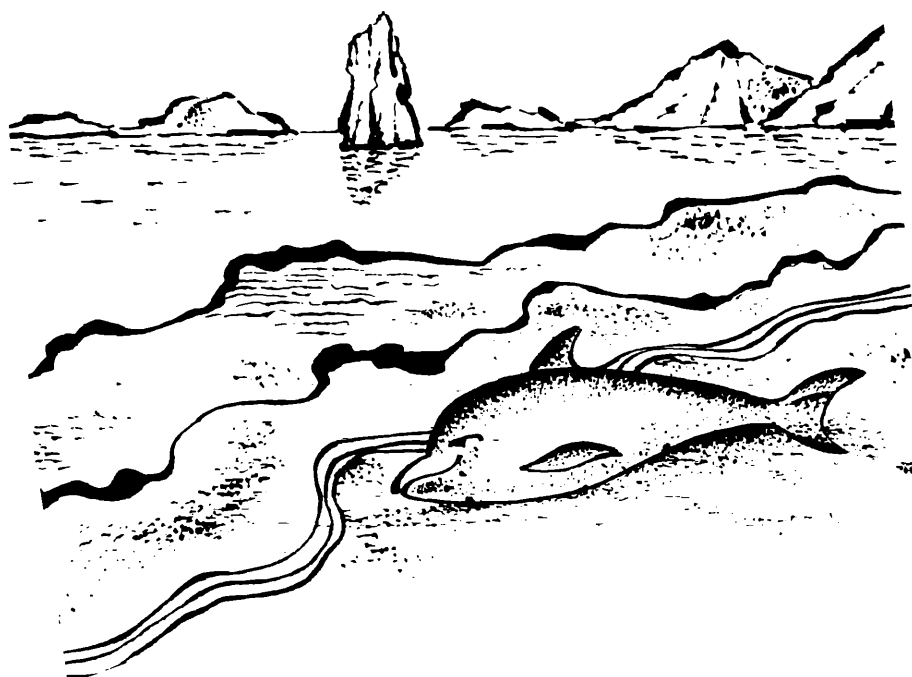
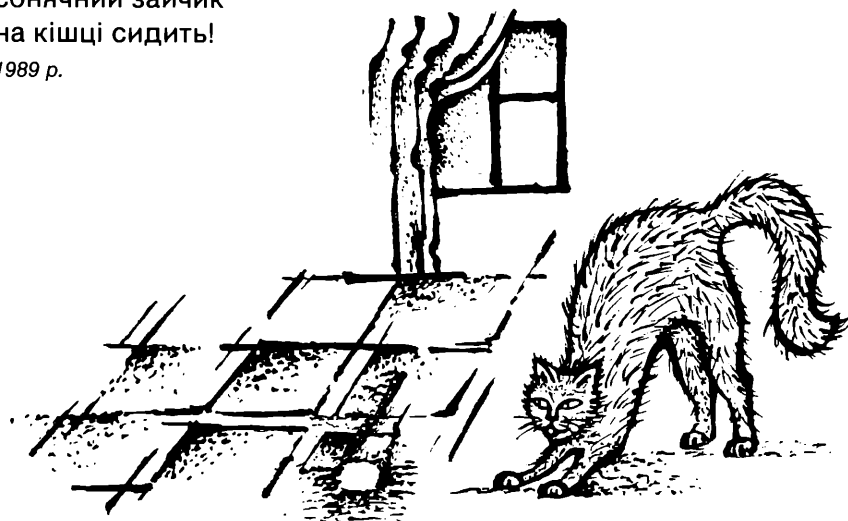

Рис. Олександр Волошок
Drawing by O. Voloshok

ПОЛЮВАННЯ

Сонячний зайчик
стрибає по ліжку.
Пильно слідкує
за ним наша кішка.
Зайчик не бачить,
тому й не тіка.
Шкура пухнаста
крадеться з кутка.
Раптом — стрибок!
І у ту ж саму мить
сонячний зайчик
на кішці сидить!

1989 р.

ДЕЛЬФІНЕНЯ

Я встала ранком і мерщій
поглянула на море.
На березі дельфіненя
вмирало хворе.
На хвилях плавали давно
бензину плями.
Як залишилося воно
одне, без мами?
Ой, як хотілося мені
узять його на руки
й відвезти швидше на човні
подалі від багнюки!
Дідусь нагримав: "Не чіпай!
Дельфіни мруть, бо хворі".
Невже ж немає лікарів
дельфінячих у морі?

1987 р., Кавказ.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ РОСТИСЛАВИ МАТЛИ

26 березня 1992 року відійшла у вічність у Філядельфії визначна громадська діячка та щира українська патріотка **Ростислава Матла** (з дому Хабурська). Вона народилася 1 січня 1923 року в селі Явче, повіт Рогатин, у священничій родині: батько о. Дмитро Хабурський був парохом, мати Олена — з дому Рудницька.

В Явчу Славця закінчила народну школу, а гімназію — в Рогатині. По maturі вступила на медичний факультет Львівського університету, де закінчила половину студій. Під час студій стала членом ОУН під проводом С. Бандери, брала активну участь у підпільній революційній боротьбі проти німецьких окупантів. Через воєнне лихоліття змушена була виїхати з Батьківщини до Австрії, до Цель ам Ціллер, де в той час перебувала група членів ОУН, призначених до resortу ЗЧ УГВР. В Цель ам Ціллер заізналася з Зеноном Матлою і незабаром вийшла за нього заміж. Чоловік був всеціло відданий праці в ОУН як її провідний член, і Ростислава ділила з ним долю. Деякий час перебувала в Мюнхені, де народився перший син Зеновій. З Мюнхену переїхали до Парижу, де жили від 1947 до 1952 р. В Парижі народився другий син Володимир і дочка Ольга. Життя у повоєнному Парижі не було легке, а ще з трьома маленькими дітьми. Переборюючи великі труднощі і недостатки, знаходила силу і час для суспільної праці. Належала до української харитативної організації та хору. За старанням Католицької Акції, родина Матлів переїхала у грудні 1952 р. до США і поселилася у Філядельфії. Тут початки були тяжкі, і Славця мусіла йти до праці. Спочатку працювала в кооперативі, опісля, зробивши курс з цитології, її прийняли на працю до Філядельфії генерал госпітал, де працю-

вала 15 років. Коли закрили шпиталь, Славця зробила річні курси з хемії і працювала у водному департаменті Філядельфії Ситі Голл — аж до емеритури.

По приїзді до Америки вона включилася у працю в Союзі Українок Америки, була активною членкою 10-го Відділу, а опісля стала його довголітньою головою. У 80-их роках її вибрали головою Окружної Управи Філядельфійської Округи США, яку вона провадила два роки дуже успішно. Крім праці в США, активно працювала в парафії св. отця Миколая, а також співала в хорі.

У Філядельфії Ростислава Матла була широковідомою громадською діячкою.

Багато років хорувала, але дуже мужньо і тихо переборювала недугу. Була завжди доброї думки і дожила щасливої хвилини, коли Україну проголосили незалежною державою. Останнім актом її діяльності була збірка фондів на референдум.

Ростиславу Матлу поховали на українському католицькому цвинтарі Факс Чейз у Філядельфії.

Лідія Дяченко

15 січня ц. р. на 88-му році життя померла членка 28-го Відділу США в Ньюарку, Нью-Джерзі, **бл. п. Пелагія Кучкуда**.

Народилася Пелагія в Яворівському повіті на Львівщині. Молодою дівчиною приїхала до Америки. Тут здобула середню й вищу освіту, а зазнавши своє підприємство, стала матеріально незалежною. З родинної хати винесла вона любов до України, тому працювала для залишеної Батьківщини. З великим запалом пірнула у

вир громадської праці і свою увагу найперше присвятила 28-му Відділові США в Ньюарку, що постав у 1932 році: належала до його основниць, двічі її обирали головою, а потім була референткою зв'язків і до кінця свого життя турбувалася справами Відділу. Була примірною членкою і щедро жертвувала на його цілі: на Український Музей, Фонд ім. Олени Лотоцької, з якою єднала її тісна співпраця, на суспільну опіку й інші фонди. Була парафіянкою української католицької церкви в Ньюарку, а також належала до багатьох українських громадських організацій та користувалася пошаною в Ньюаркській Окрузі.

Треба зазначити, що Пелагія Кучкуда була ініціаторкою проведення фестивалів української культури. Її ідея була втілена в життя і тому тепер кожного року в червні, ось уже 18 років підряд, в Арт Центрі в Голмделі, Нью-Джерзі, відбувається багатолюдний Український Фестиваль.

Поховано П. Кучкуду 19 січня на цвинтарі св. Андрія у Бавнд Бруку, Нью-Джерзі, біля чоловіка Василя.

Вічна їй пам'ять!

Зеновія Воробець,
пресова референтка

19 лютого ц. р. відійшла у вічність **бл. п. Стефанія Нагірна**, членка 64-го Відділу США.

Стефанія Нагірна народилася в Сокалі на Львівщині в родині Чабанів. У Львові вчилася в учительському семінарі, а в українському інституті ім. М. Лисенка брала лекції співу. В 1923 р. одружилася і разом з чоловіком переїхала до Праги. Там завершила середню освіту, а 1929 р. отримала диплом педагога, закінчивши у Празі педагогічний інститут ім. М. Драгоманова. Рівночасно продовжувала вчитися в державній консерваторії Праги і 1930 р. завершила музичну освіту. У Празі включилася в українське громадське життя, активізується в організації Студенток України та в Українському Жіночому Союзі. У 1934-1939 рр. працює педагогом в українській гімназії в Моджанах. 1934 р. була делегаткою Українського Жіночого Союзу на жіночому конгресі в Станиславові.

1938 р. переїхала з чоловіком і новонародженою донечкою Оксаною до Рахова і там учительувала в україн-

ВІД РЕДАКЦІЇ "НАШОГО ЖИТТЯ"

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою не подається копій, що були поміщені, чи переслані до інших газет чи журналів. Будемо вдячні, коли пресові референтки та дописувачі будуть придержуватися тієї засади.

Редакція не приймає матеріалів, не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде поміщувати невічливих, образливих для кого-небудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає за домовленням, тел.: (212) 674-5508. Факс: (212) 254-2672
Адреса: "Our Life", 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ (Продовження)

ській гімназії. Повернувшись до Праги, знову включилася в громадське життя, зосереджуючись на допомозі незаможним студентам та потребуючим українським родинам. Стефа перекладає книжки для молоді, зокрема книжку індійського письменника Мукерджи "Пригоди хороброго голуба", пише новелі на музичні теми, одна з них, "Адажіо", отримала в літературних колах високу оцінку. В 1945 р. переїхала з родиною до Німеччини і продовжувала громадську працю в Об'єднанні Українських Жінок на Еміґрації, якийсь час була головою Головної Управи ОУЖ. У таборах переселенців ДП організовує жіночі майстерні й виставки народного мистецтва.

З приїздом до Америки знову включається в громадське життя, вступає до 64-го Відділу США, була довголітньою членкою управи Літературно-Мистецького Клубу та членкою управи і душею Українського Музичного Інституту в Нью-Йорку.

Пісня і музика мережали її життя і в особистих спогадах Стефа часто казала: "Я вдячна долі, що навчила мене любити й розуміти музику — вона була духовною потребою моєї душі". Любов до музичного мистецтва започаткував ще в дитинстві її батько, який був сам дуже музикальний. Музика стала її неповторною любов'ю й визначила її шлях. Будучи обдарованою чудовим ніжним голосом, співала в оперних постановках головні арії, концертувала не сценах Берліну, Варшави, Праги. Маючи високу музичну освіту, оберталася в колі таких музичних особистостей, як Нестор Нижанківський, Василь Барвінський, Роман Савицький, які часто їй акомпанювали. "Коли слухаю гарну музику, — казала Стефанія Нагірна, — захоплююся її чаром, вона піднімає мене до висот, я неначе сильніша і тоді легше мені переносити тяжкі удари". Музика для неї була загадковою силою, яка поривала й торкалася до глибини її душі. Стефа

навчила свою доньку Оксану любити музику і прищепила їй свою чутливість до ближнього. Навчила також своїх внуків любити музику, зокрема найстаршого внука Олеса. Казала: "Нехай збагнуть красу музики, а вона збагатить їх вдачу і тоді вони вже ніколи не будуть почуватися самотніми".

Шлях життя Стефи Нагірної перехрещувався з її шляхетністю, скромністю, відданістю родині, громаді й ближньому. Пов'язаність подружнього життя з людиною з широких степів України, воїна легендарної армії Української Народної Республіки та соборне середовище, в якому вона перебувала, зміцнило її соборність.

Ми, членки 64-го Відділу, прощаючись з дорогою нам Стефою Нагірною, рівночасно прощаємося з тією генерацією жінок, яких вже дуже мало залишилося, які були майстрами свого життя, як каже Ліна Костенко.

Ніна Самокіш,
голова 64-го Відділу США.

Закінчення зі стор. 28

Ірина Гриневич — пресова, Ольга Посполіта — господарська, Євгенія Лужницька, Анна Гіна — помічниці господарської референтки, Ірена Марків — організаційна.

Контрольна комісія: Лідія Фіцалович — голова, Марія Кульчицька, Павлина Лодинська - членки.

Ірина Гриневич,
пресова референтка

по 20.00 дол. — Галя і Микола Гошовські (64), Стелла Демі (72), Володимира Івануса (64), Роман і Бронислава Коваліви (64), Ірена Комар (64), Марія Стефанишин (89), Дарія Хухра (89), Марта Цимбаліста (62);

по 10.00 дол. — Анна Васильків (72), Надя Грицишин (62), Люба і Ярослав Дармограї (1), Іванна Жовнір (1), Мирослава і Богдан Кондри (89), Софія Костюк (1), Марія Мотиль (1), Анна Натина (1), Люба Раковська (64), Софія Салдан (64), Мирослав і Надія Шмігелі (83);

5.00 дол. — Марія Климочко (1).

"Our Life" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined by Ukrainian National Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003

Subscription in the United States of America \$25.00, single copy \$2.50.

COUNTRIES OTHER THAN U.S. (with the exception of South America) may send the subscription in their currency, which will equal the amount of 25.00 American dollars.

ПЕРЕДПЛАТА В США: річна — 25.00 дол., поодиноке число 2.50 дол.

КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США можуть вплачувати у своїх валютах, в сумі яка дорівнює вартості 30.00 американських доларів.

© Copyright 1993 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed in USA by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011

(201) 772-2166
Fax (201) 772-1963

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at additional mailing offices" (USPS 414-660)
108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Уставка рукава жіночої сорочки зі сокальського повіту. Початок XX ст. Власність Дієцезіяльного Музею у Стенфордї. Подарунок сестри Северини Парилле (1936). Вишивати нитками Д. М. С. жовтими ч. 740, Червоними ч. 321 і чорними. Рисувала Любов Попадинець.
Woman's shirt sleeve embroidery from Sokal Region, Western Ukraine. Early 20th century. From the collection of the Diocesan Museum and Library in Stamford, Conn. Donated to the Museum by Sister Severyn Parylle, OSMB in 1936. Embroider with DMC threads: black, red #321 and yellow #740. Drawing by Liubov Popadynec.